

FUGLE

& NATUR

Klimafond slår
rekord

Nye og
forsvundne arter

Ny viden om
kirkeuglen

TOPMEJSE

på toppen

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

JAGTTIDER OG UDSÆTNING AF SKYDEFUGLE

KOLOFON

Forside

Toppejsen er en af de arter, man kan opleve i Fugleværnsfondens nordligste reservat, Råbjerg Mose, næsten på toppen af Danmark. I dette nummer af Fugle & Natur starter vi en rundrejse til samtlige Fugleværnsfondens 23 reser- vater, læs mere side 20-22.

Foto: Allan Gudio Nielsen.

Udgivet af Dansk Ornitologisk Forening – DOF – BirdLife Danmark

Vesterbrogade 138-140
1620 København V
Tlf. 33 28 38 00
(alle hverdage 11-15).
Mail: dof@dof.dk

Bemærk, at vi nu igen udsender Fugle & Natur med PostNord. I tilfælde af, at du ikke modtager dit medlemsblad, henvend dig til DOF's sekretariat på telefon: 3328 3800 eller dof@dof.dk

Redaktør (ansv.):

Helge Røjle Christensen,
Pilgårdsvej 4, 7742 Vesløs,
tlf. 97 99 32 77 (aften),
e-post: fugleognatur@dof.dk

Annoncer:

Mads Oddershede

Ture og Møder:

Anders Odd Wulff

Oplag:

17.000. ISSN: 1395-8860

Layout og tryk:

Jesper Urban Pedersen/
Vivian Buch
www.STEP.dk

I disse måneder forbereder Vildtforvaltningsrådet, hvor jeg repræsenterer DOF, en indstilling til miljøministeren om ændrede jagttider for en række arter for den næste 2-årige periode. I samme omgang rådgives også om de fremtidige regler for udsætning af gråænder.

Ved den seneste revision af reglerne for udsætninger for et par år siden pressede DOF på for at få reglerne ændret, så alle udsætninger, store som små, skal registreres hos Miljøstyrelsen. Det var ministeren heldigvis lydhør over for. Det har nu øget mulighederne ganske markant for at få et detaljeret billede af, hvor mange fasaner, agerhøns og gråænder, der udsættes, samt hvor og hvornår det sker. Desuden giver det Fødevarestyrelsen væsentlig bedre muligheder for at spore, om et udbrud af fugleinfluenza kan sammenkædes med udsætning af fugle til jagt.

Nu foreligger der registreringer fra 2018 og 2019, der viser, at der årligt udsættes 6.000-8.000 agerhøns, 52.000-60.000 gråænder og ikke mindre end 802.000-878.000 fasaner. Eller sammenlagt en lille million. Se også artiklen side 10-11.

Tidligere har der været stor usikkerhed om ikke mindst antallet af gråænder, men der er ingen tvivl om, at antallet er faldet betydeligt efter indførelsen af regler i 2001 og 2007, der krævede et vist vand-areal per udsat ælling/and.

DOF er principielt imod udsætninger af fugle til jagt, for jagt bør, i den udstrækning det tillades, alene foregå på naturlige be-stande, der ikke er truede eller rødlistede.

Udover det principielle er der især to hovedargumenter for at forbyde udsæt-ninger af gråænder. For det første belaster

ænderne, især de store udsætninger, søerne med næringsstoffer via ændernes ekskrementer. Det er tidligere påvist af Aarhus Universitet i 2008. For det andet viser undersøgelser, at udsatte ænders genetik og fysiologi er anderledes end de naturlige bestande af gråænder. Der er således tale om en form for faunaforurening. Begge dele bør i sig selv være grund nok til nu at udfase udsætninger af gråænder og i stedet kun drive jagt på en stor, livskraftig og naturlig flyway-be-stand, der tæller 4,5 millioner fugle!

Lige nu drøftes fremtidige jagttider for tyrkerdue, blishøne, grågås, sædgås og dykænderne ederfugl, fløjlsand, havlit, bjergand og taffeland.

DOF ønsker tyrkerduen totalfredet og jagtstarten på blishøne udsat én måned af hensyn til sent ynglende fugle.

De fem dykandearter er alle internationalt rødlistede, og Danmark er efterhånden et af de få EU-lande med jagt på dem. Alle på nær bjergand figurerer også på BirdLife Internationals liste over arter, som Danmark har et særligt beskyttelsesansvar overfor. Derfor bør miljøministeren nu beskytte de rødlistede dykænder langt bedre!

Egon Østergaard
EGON ØSTERGAARD,
FORMAND DOF

SIDE 4

DOF's klimafond slår rekord
i bidrag til tropeskov

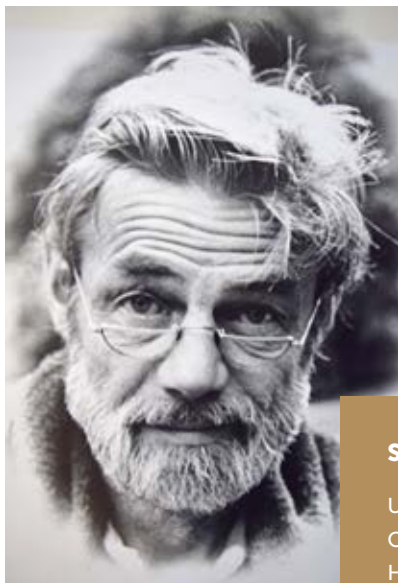

INDHOLD

DOF's klimafond slår rekord 4
Atlas III: Nye og forsvundne arter i DK 6
Her udsættes skydefuglene 10
Danmark siden sidst 12
Ny viden om den truede kirkeugle 14
"Fugleriget" – Råbjerg Mose 20
Historier fra vores partnere 24
Claus Bering – i Fuglenes Hus 28
Nyheder fra hele verden 32
Kamp om fugleturisterne i Spanien ... 34
Ture og Møder mv. 40

SIDE 6

Atlas III-projektet gør status
over nye og forsvundne arter

SIDE 28

Udstilling af tegneren
Claus Bering i Fuglenes
Hus

SIDE 14

Kirkeuglen har en kernebe-
stand på bare fem par!

KLIMAFOND SLÅR REKORDER

AF HELGE RØJLE CHRISTENSEN

I 2019 har DOF's Klimafond fået flere penge fra flere bidragydere end nogensinde. Danske fugle- og naturvenner har indbetalt næsten en halv million kroner til klimafonden, som på én gang hjælper både klima og truet biodiversitet.

Helt præcist er det 280 personer, som har betalt 476.162 kroner til DOF's Klimafond i løbet af året 2019. Dertil kommer 30.000 kroner fra DOF og 30.000 kroner fra DOF Travel. Det er en markant stigning i forhold til 2018, hvor 101 personer indbetalte 168.579 kroner. Klimafonden blev stiftet i 2009 og har foreløbig brugt over 1 mio. kroner på opkøb af 100 hektar degraderet tågeskov i Ecuador. I anledning af rekorden har Fugle & Natur talt med Hans Meltofte, formand for DOF's naturpolitiske udvalg og initiativtager til klimafonden.

Hvad er det særlige ved DOF's klimafond i forhold til andre former for klimakompensation?

"Det helt enestående ved vores klimafond er, at vi kombinerer CO₂-optag med beskyttelsen af noget af Jordens mest truede biodiversitet. Vi opkøber degraderet eller ødelagt tropeskov i Ecuador i et område med flere globalt truede fuglearter, som ikke findes andre steder i verden; et såkaldt endemismecenter. På den måde sikrer vi biodiversitet her og nu ved, at skoven breder sig, men det gør også biodiversiteten mere modstandsdygtig

Her er et område i tågeskoven i Buenaventura-reservatet i Ecuador, hvor DOF's Klimafond har støttet opkøb af degraderet skov, og hvor skoven nu breder sig ind over de tidligere græsningsområder for kvæg.

Foto: Alex Rosendal.

En af Buenaventura-områdets endemiske skovfugle, rusthovedet chachalaca (Rufous-headed Chachalaca). Foto: Leovigildo de Jesús Cabrera, Fundación Jocotoco.

mod klimaændringerne på lang sigt ved at gøre levestederne mere sammenhængende og robuste. Den kombination kan ingen andre tilbyde”, siger Hans Meltofte.

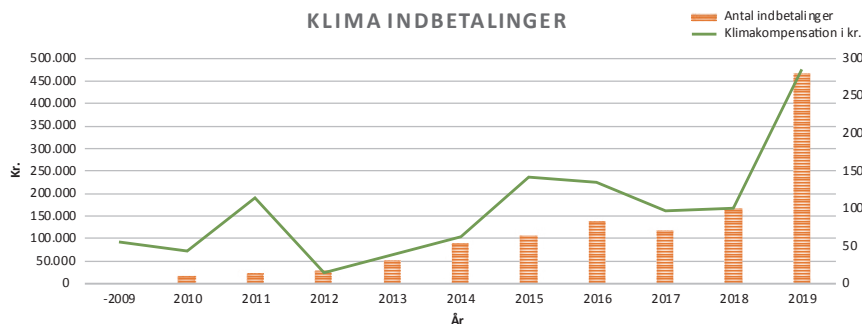
Hvorfor køber klimafonden skov i Sydamerika og ikke herhjemme i Danmark?

”Det er klart, at mange gerne vil støtte projekter, som er tættere på. Men man får bare så meget mere for pengene i den tredje verden. Prisen på den billigste landbrugsjord i Danmark er mindst 18 gange så høj, som det vi betaler pr hektar i Ecuador. Dertil kommer, at skoven vokser hurtigere i tropene, og CO₂-optaget derfor er mere effektivt. Vi har regnet ud, at vi kan kompensere bidragydernes konkrete CO₂-udslip på omkring 10 år, mens det i Danmark ville tage mellem 60 og 300 år for de samme penge.”

Området i Den Dominikanske Republik, som DOF har besluttet at støtte opkøb af, egner sig også fint til formidling af klimaspørgsmål og naturbeskyttelse blandt børn og unge. Foto: Grupo Jaragua.

KLIMA INDBETALINGER

Siden DOF i 2008 besluttede at starte en klimafond har der været stadig større opbakning til fonden, så vi i 2019 nærmede os en halv million i indbetalt kompensation. Indtil nu har fonden støttet tre opkøb af degraderet bjergskov i Ecuador, og foreningen har netop besluttet at støtte opkøb af et stort område i Den Dominikanske Republik.

Hvordan sikrer I jer så, at pengene rent faktisk går til klimakompensation?

”Vi samarbejder i Ecuador med Fundación Jocotoco, som er en veletableret naturbeskyttelses-organisation, man kan sammenligne med Fugleværnsfonden herhjemme. Fundación Jocotoco har blandt andre den danske ornitolog Niels Krabbe med i bestyrelsen. Vi har desuden et krav om, at højst 15 procent af beløbene må gå til købsomkostninger, og vi køber ikke op i områder, hvor der er konflikter med lokalbefolkningen, som kan bringe skoven i fare.”

Men helt grundlæggende, er det her ikke en form for aflad. Var det ikke bedre for klimaet, hvis man for eksempel holdt op med at flyve?

”Jo, det bedste for klimaet er så lidt CO₂-udslip som muligt, hvad enten det er fra flyrejser, bilkørsel, fødevarer eller opvarmning af din bolig. Men vi

ser realiteterne i øjnene. Din livsstil påvirker klimaet, og i den situation er det godt med klimakompensation. Desuden vil det ikke være den bedste løsning for den tredje verdens naturområder, hvis du holdt op med at rejse derud. Naturturismen er i dag afgørende vigtig for beskyttelsen af verdens truede biodiversitet”, understreger formanden for DOF’s naturpolitiske udvalg.

DOF’s Klimafond nåede altså en ny rekord i 2019. Kan I bruge alle pengene?

”Det kan vi sagtens. Der er desværre masser af degraderet skov i verden, også i Ecuador. Vi køber kun degraderet skov, ikke intakte skovområder. Det er i genvæksten af den degraderede skov, at vi opnår den store klimagevinst og fremtidssikringen af biodiversiteten. Bevarelse af eksisterende skov skal ske på regerings- og FN-niveau.”

Har klimafonden planer om at udvide opkøbene til andre lande?

”Ja, vi har netop indgået en aftale med en skovejer i Den Dominikanske Republik om at købe små 100 hektar jord i forbindelse med en eksisterende nationalpark. Her samarbejder vi blandt andet med den lokale BirdLife-partner i Den Dominikanske Republik. Så DOF’s Klimafond er faktisk lige nu på vej ind i et nyt land”, konstaterer Hans Meltofte.

Du kan se mere om DOF’s klimafond og evt. støtte arbejdet ved at Google ”DOF’s Klimafond”

Rovterner.

Foto: Peter Dam

ATLAS III-PROJEKTET:

"NYE" OG "FORSVUNDNE" ARTER SIDEN ATLAS II

AF CHARLOTTE M. MOSHØJ OG NINA Y. ALI

Hvordan går det med de danske ynglefugle? Hvor mange arter har vi vundet eller mistet siden Atlas II i 1990'erne? Er rovtørnen genindvandret? Er kongeørnen kommet for at blive, og hvad er årsagen til urfuglens forsvinden fra de danske heder?

De seneste to årtier har budt på både positive og negative udviklingstendenser for de danske ynglefugle. Snart udkommer det tredje danske ynglefugleatlas, og man vil kunne fordybe sig i udviklingen i udbredelse og tæthed af de mange danske ynglefugle, som er observeret og registreret af op imod 1500 frivillige projektdeltagere i perioden januar 2014 til og med februar 2018. Formålet med et nyt fugleatlas (Atlas III) er at dokumentere den aktuelle udbredelse af alle ynglende fuglearter i Danmark, samt beregne tætheder for de mest almindelige fuglearter i ynglesæsonen og om vinteren. Resultater vil blive sammenlignet med arternes udbredelse i 1970'erne og 1990'erne og blandt andet vise arternes udviklingsten-

denser. I undersøgelsen er ynglefund registreret i tre kategorier, sikker, sandsynlig eller mulig, efter forudbestemte kriterier.

I denne artikel vil vi give den første appetitvækker på det kommende atlas-værk. Hvilke nye arter er kommet til siden Atlas II, og hvilke er forsvundne? I tabel 1 ses de arter der er kommet til eller genindvandret siden Atlas II

Sølvhejre

Sølvhejren er en af de arter, der er kommet til siden den sidste atlasundersøgelse. Det er første gang, arten registreres som sikkert ynglende i Danmark, men der er én gang tidligere, i 2007, registreret et sandsynligt yngleforsøg på Vestamager, dog

uden at der kom unger på vingerne (Lange 2008).

I 2014 blev to par registreret ynglende på Saltholm, et ynglepar blev registreret i Sønderjylland i 2015 og et enkelt par i Vejlerne i 2016-2017. I ynglesæsonen 2018 blev der i Vejlerne ved hjælp af droneoptagelser fotograferet hele ni par ynglende sølvhejrer, og arten er siden også konstateret ynglende i Vestjylland. Sølvhejren er angiveligt indvandret til DK fra Holland. Den er en af de nye arter i landet, hvis øgede udbredelse i Nordvesteuropa i høj grad menes at være forårsaget af det mildere klima.

Nilgås

Nilgåsen er fundet ynglende i 4 % af alle atlas kvadrater. Nilgåsen er

Sølvhejre. Foto: John Larsen

en ny art i Danmark, kategoriseret som invasiv og indvandret siden Atlas II. Det første sikre ynglefund blev gjort i 2000 i Haderslev Dam i Sønderjylland. I 2009 blev der rapporteret om yngel på 7-8 lokaliteter i Danmark, stadig fortrinsvis i Sønderjylland. Under atlas III blev de fleste ynglefund gjort i Jylland, men den blev også registreret ynglende på Ærø og Fyn. Den danske bestand stammer som resten af de Nilgæs, der yngler i Nordeuropa, fra undslupne fangenskabsfugle. Den har bredt sig fra Nordtyskland til Sønderjylland og videre derfra. Nilgåsen findes også udbredt i

Sverige, Storbritannien, Holland og Polen. Nilgåsen er meget territorial og kan ikke yngle sammen med fx grågåsen. Derudover findes den kun i søer/vandhuller uden vegetation langs kanten.

Kongeørn

Kongeørnen er en meget fåtallig og sårbar ynglefugl, som indtil videre kun har ynglet i skove og moseområder i Nordjylland. Kongeørnen er under Atlas III fundet ynglende i fem kvadrater (<1%), heraf som sikkert ynglende i fire kvadrater. Under Atlas III er der kommet ti unger på vin-

gerne. Der er ikke sikker viden om, at kongeørnen har ynglet i Danmark før 1999, hvor et par ynglede i Tofte Skov (Knudsen *et al.* 2000), og arten er således ikke registreret under Atlas I og II. Der er heller ikke viden om, hvor de danske kongeørne stammer fra, men det er nærliggende, at det er fra Sverige, hvor den nærmeste bestand findes i Skåne. I Tyskland skal man så langt sydpå som til De Bayerske Alper for at finde arten ynglende.

Vandrefalk

Under Atlas I forsvandt det sidste ynglepar af den oprindelige danske

Tabel 1. Oversigt over nye og indvandrede/genindvandrede arter siden Atlas II. Arter med fremhævet skrift i tabellen er i fokus i denne artikel.

Art	Antal (ynglepar)	Første obs.	Primær lokalitet	Andet
Sølvhejre	1-2 (4)	2014	Saltholm	
Snegås	1	2016	Skjern Å	
Nilgås	30-40	2000	Sønderjylland	Invasiv
Rødhovedet and	7-11	2000	Maribosøerne (Lolland)	
Kongeørn	3-4	1999	Lille Vildmose	
Vandrefalk	14	2001	Spredte kyster	Genindvandret
Rovterne	23	2008	Saltholm	Genindvandret
Hvidvinget terne	1	2015	Viborg/Sønderjylland	Genindvandret
Biæder	6-9	2010	Sønderjylland	
Hvidvinget korsnæb	5-10	2012	Gribskov	
Sangsvane	9	2002	Nordjylland	

Tabel 2. Oversigt over forsvundne arter siden Atlas II. Arter med fremhævet skrift i tabellen er i fokus i denne artikel

Art	Antal (ynglepar)	Sidste obs., lokalitet	Andet/årsag
Høgesanger	0	1998, Høvblege (Møn)	Insektnedgang? klimafluktuationer
Urfugl	0	2001, Gedhus plantage (Viborg)	Biotopmangel: Mangel på lyngheder og højmoser + klima forandring og jagt
Vindrossel	0-2	1999? 2 mulige ynglepar Atlas III	Klimaforandring
Kvækerfinke	0		
Blå Kærhøg	0-1	Kun 1 muligt ynglepar Atlas III	Forstyrrelse samt ægpredation

bestand fra Møns Klint, men i 2001 genindvandrede arten som ynglefugl, da et par atter gjorde yngleforsøg på Møns Klint. Siden har arten spredt sig til store dele af landet. Vandrefalken er under Atlas III fundet sikkert ynglende i 15 kvadrater (<1 % af alle kvadrater). Arten yngler sparsomt ved østdanske kyster, dels på klipper på Bornholm, Møn og Stevns, dels i opsatte redekasser på det øvrige Sjælland og i Sydøstjylland. Efter atlasperioden også i Nordjylland. Den danske ynglebestand menes at stamme fra både Sverige og Tyskland.

Rovterne

I det 19. århundrede yngede rovterner i den tyske og danske del af Vadehavet, men under 1. Verdenskrig forsvandt den herfra pga. militær aktivitet. Det seneste danske ynglefund var på Saltholm i 1944. Derfor var det overraskende, at arten genindvandrede med et ynglepar her i 2008, ikke mindst i lyset af, at arten gennem flere årtier har været i markant tilbagegang i Østersøregionen. Under Atlas III steg ynglebestanden fra 12-13 par i 2014 til 23 par i 2017, fordelt på 11 atlas

kvadrater. Udover Saltholm, hvor der nu er en fast bestand, har rovterneren under Atlas III primært fundet sig til rette i tilknytning til måge- og ternekolonier på holme i Det Sydfynske Øhav, Smålandsfarvandet og Bøgestrømmen. Der er gode muligheder for, at den danske bestand vokser yderligere, selv om rovterneren, der yngler på sandflader på øer og holme, er følsom over for prædation såvel som forstyrrelser i yngletiden.

Biæder

Biæderen er udbredt fra Den Iberiske Halvø og det nordvestligste Afrika østover til det sydlige Hviderusland og Kasakhstan. Ud over Middelhavslandene yngler biæderen spredt og lokalt i Midt- og Vesteuropa. I Danmark er biæderen en ny ynglefugl. Under Atlas I blev et enkelt par registreret ynglende, mens der i årene 1998-2004 er gjort en række spredte fund både i Jylland og på Øerne. Under Atlas III er der registreret ynglende biædere i et område i Sønderjylland, hvor det vides, at arten har ynglet med succes siden 2011. Under Atlas III er der udover den sønderjyske koloni regi-

streret et yngleforsøg i Nordjylland, og der blev observeret et par med hele seks unger på Langeland i august 2017. Biæderen forventes at kolonisere landet yderligere i takt med de forventede klimaændringer.

Sangsvane

Sangsvanen har længe været en vintergæst i Danmark, der sammen med Tyskland er et af dens vigtigste overvintringssteder i Europa. De tætteste bestande i Danmark findes nær kysterne af Jylland og øerne øst for Storebælt. Den er dog først for nyligt begyndt at yngle her. Det første vilde ynglepar blev fundet i Himmerland i Nordjylland i 2002, hvor hovedudbredelsen stadig er. Sangsvanen er fundet ynglende i 17 ataskvadrater (1 %) i Atlas III. Ynglebestanden er nu på ni par.

Forsvundne arter

I tabel 2 ses de arter, vi har mistet siden Atlas II. Blandt de forsvundne arter er to arter, der kun er fundet muligt ynglende i 1-2 tilfælde under Atlas III, og derfor ikke anses som ynglende i landet mere.

Urfugle på spilleplads.

Foto: Albert Steen-Hansen

Høgesanger

Høgesangeren blev registreret med 15-30 par under Atlas I og op til 1-4 par under Atlas II. Efter Atlas II yngede et par af høgesanger sandsynligvis på Falster i 1997, og landets sidste officielle ynglepar sås i 1998 med unger på Høvblege på Østmøn. Under Atlas III blev der ikke fundet ynglende høgesanger, men i alle årene fra Atlas II til og med 2018 (bortset fra 2011 og 2015) har der været adskillige iagttagelser af arten inden for yngleperioden, så det kan ikke udelukkes, at flere end antaget reelt har været ynglefugle.

Da den skandinaviske ynglebestand er en nordvestlig randbestand, er den naturligt udsat for svingninger, og frem- og tilbagegangsperioderne forløber da også nogenlunde parallelt med hinanden i de forskellige nordiske lande.

Urfugl

Urfuglen er ikke fundet ynglende under Atlas III, og under Atlas II blev der kun registreret ét sandsynligt og ét muligt ynglefund. Arten forsvandt fra Danmark omkring 2000. De sidste yngleområder var på Vind Hede, Kongenshus Hede og Karup Hede. Arten blev uofficielt erklæret for uddød i 2001. Urfuglens uddøen skyldes især manglen på foretrukne levesteder, dvs. åbne lyngheder og højmoser. Artens tilbagegang i Danmark har været langstrakt og har stået på, siden man i 1800-tallet påbegyndte opdyrkning af heder og dræning af moser. Det var dog især jagttrykket på dette yndede bytte, der i første omgang bragte arten i kraftig tilbagegang, inden den som en af de første danske fugle blev totalfredet i 1879. Urfuglen er stadig almindelig i Finland, Sverige og Norge, men en langtidsundersøgelse af urfugle i det centrale Finland har afsløret, at fuglenes kurtisering, parring og klækning sker tidligere og tidligere over de sidste 40 år i takt med klimaforandringerne og stigende gennemsnitstemperaturer i foråret. En stigende ungedødelighed skyldes, at ungerne fødes tidligere

Høgesanger. Foto: John Larsen

til mindre gunstige forhold. Derfor forudses det, at urfuglen i fremtiden forsvinder fra flere nordlige udbredelsesområder udover Danmark.

Tæt på at forsvinde

Selv om ynglefuglenes artsantal samlet set er steget, er der fortsat en række sjældne og akut truede arter, der er meget tæt på at forsvinde. Udover de nævnte forsvundne arter yngede hvid stork kun på fire lokaliteter under Atlas III. Arten er stort set forsvundet fra det danske landskab grundet mangel på områder med våde enge og ekstensiv landbrugsdrift. Kirkeuglen er også en art, vi måske snart må vinke farvel til, idet den ligesom storken har brug for ekstensive landbrugsområder med righoldige fødeudbud tæt på dens ynglepladser. Ligeledes registreredes markpiberen kun med 1 yngleforsøg (sandsynligt) under Atlas III. Andre arter som agerhøne, landsvale, sanglærke, stær og vibe, der også er knyttet til det åbne land, er i tilbagegang. Det anses overordnet at skyldes intensivering af landbrugsdriften samt manglen på pleje af heder og enge, der har medført kraftig reduktion i yngleudbredelsen af de arter, som er afhængige af

disse habitater. Selv om vi altså kan glædes over, at Danmark er blevet 11 ynglefuglearter rigere, er det samtidig klart, at hvis ikke der sættes ind med politisk fokus og bedre forvaltning af især det åbne land, og dets tilknyttede arter, vil listen over tabte arter fra dette habitat fortsat stige i de kommende år.

Charlotte M. Moshøj er biolog og videnskabelig projektleder for Atlas III, Nina Yasmin Ali er specialestuderende i biologi og studentermedhjælper i DOF.

Referencer

- Dybbro, T. (1976). De Danske ynglefugles udbredelse. Dansk Ornitologisk Forening
- Grell, M.B. (1998). Fuglenes Danmark (Dansk Ornitologisk Forening: Gads Forlag.
- Lange, P. (red.) 2008: Fugleåret 2007. Dansk Ornitologisk Forening.
- Nyegaard, T., Meltofte, H., Toft, J., and Grell, M.B. (2014). Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 1998-2012. Dan. Ornitol. Foren. Tidsskr. 108, 148.

Færre gråænder
udsættes som
skydefugle.

Foto: Peter Vadum

HER UDSÆTTES SKYDEFUGLENE

For første gang er udsætningen af skydefugle i Danmark nu kortlagt på postnumre. Det er sket efter, at DOF har presset på for at få registreret alle udsætninger af fasaner, gråænder og agerhøns.

“Registreringen giver os for første gang et detaljeret billede af, hvor mange skydefugle, der udsættes, og hvor det sker”, siger DOF’s formand Egon Østergaard, som også er foreningens repræsentant i Vildtforvaltningsrådet.

Udsætningerne registreres hos Miljøstyrelsen, som også har udarbejdet kortene på disse sider på grundlag af data fra DCE, Aarhus Universitet. Det er jo meget tydeligt, at de fleste skydefugle udsættes i de østlige dele af landet.

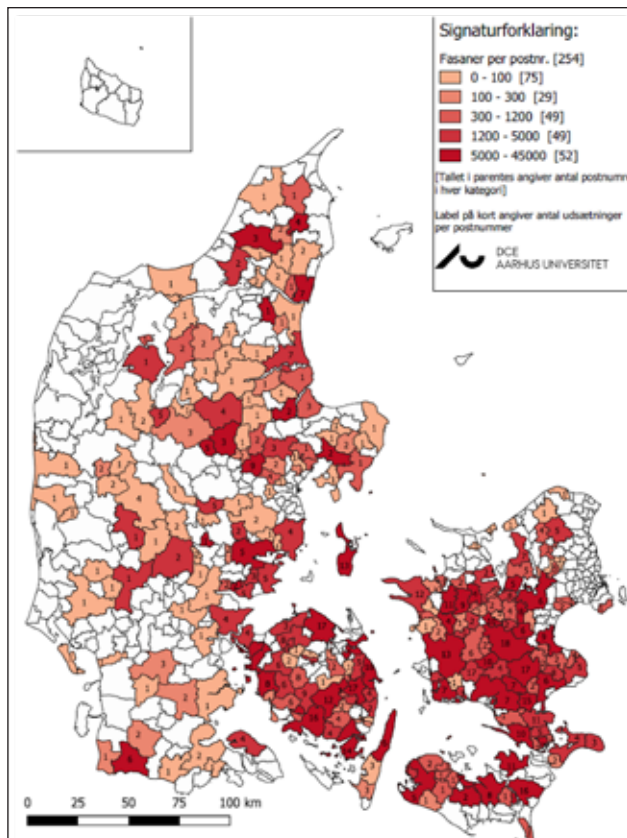
Tidligere har der været stor usikkerhed om ikke mindst antallet af gråænder, men der er ingen tvivl om, at antallet er faldet betydeligt efter indførelsen af regler i 2001 og 2007, der krævede et vist vandareal per udsat ælling/and.

“DOF er principielt imod udsætninger af fugle til jagt. Jagt bør alene foregå på naturlige bestande, der ikke er truede eller rødlistede”, siger Egon Østergaard.

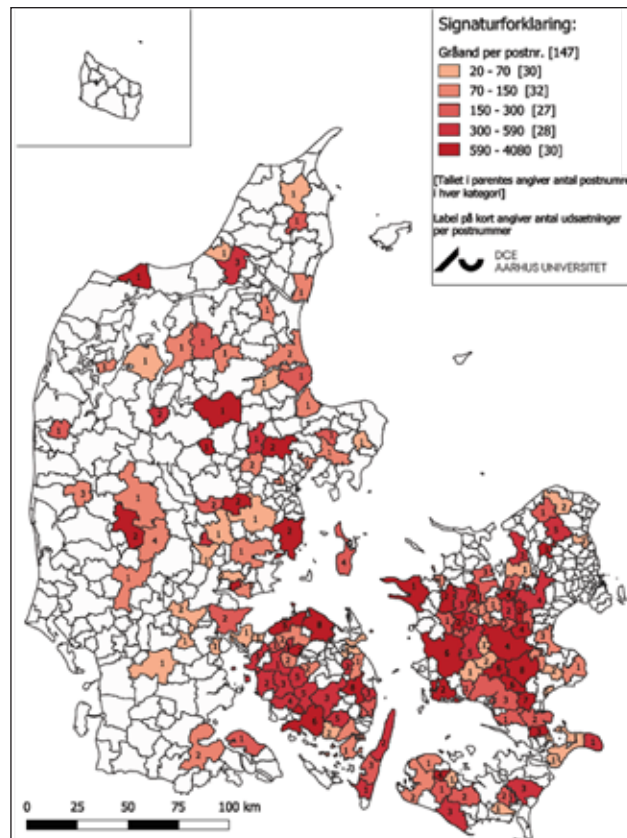
Læs også lederen side 2.

hrc

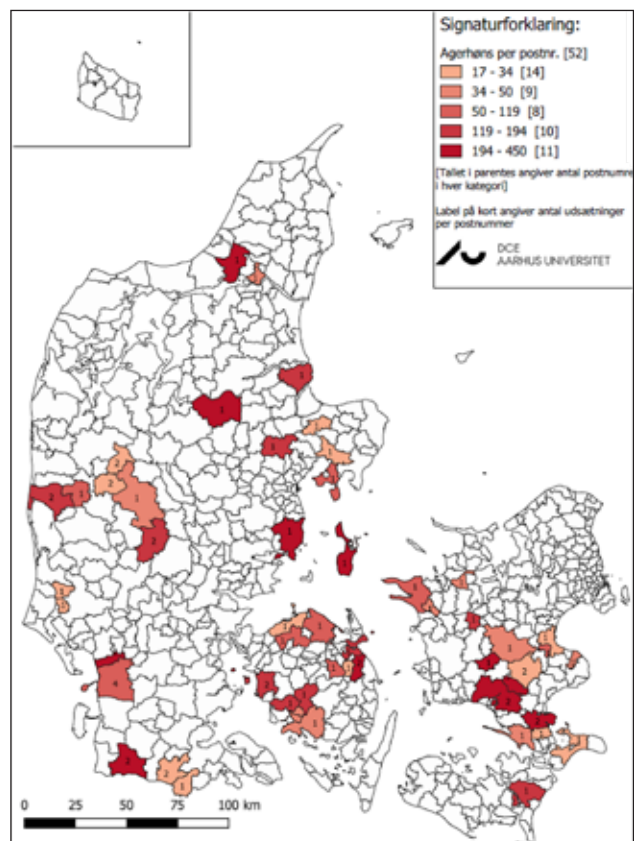
Antal udsatte fasaner fordelt på postnumre

Antal udsatte gråænder fordelt på postnumre

Antal udsatte agerhøns fordelt på postnumre

På landsniveau er der registreret følgende udsætninger af de enkelte arter:

Fasaner:

2019: 857 udsætninger af i alt 801.773 fugle
2018: 998 udsætninger af i alt 878.262 fugle

Ænder:

2019: 315 udsætninger af i alt 60.066 fugle
2018: 246 udsætninger af i alt 51.538 fugle

Agerhøns:

2019: 72 udsætninger af i alt 5.864 fugle
2018: 105 udsætninger af i alt 8.018 fugle

SIDEN SIDST

DANMARK

ISFUGLEN BREDER SIG I DANMARK

Isfugl i sjældent vintervejr. Arten nyder også godt af milde vintre.

Foto: Peter Dam

For få årtier siden var isfuglen som dansk ynglefugl primært knyttet til hurtigt strømmende vandløb i Midt- og Østjylland, men de senere år har den farvestrålende fisker bredt sig mod vest og sydøst til flere landsdele, hvor den tidligere var sjælden.

I det hele taget bliver der observeret isfugle i flere og flere egne af Danmark og i helt nye leveområder såsom havne og marinaer.

Det viser Dansk Ornitologisk Forenings punkttællingsprogram, der hver vinter og hver ynglesæson tager pulsen på de mest udbredte danske ynglefugle.

Også DOF's ATLAS III-undersøgelse (2014-2018), der er den hidtil største og mest omfattende kortlægning af den danske ynglefuglefauna, sætter en streg under den kendsgerning, at isfuglen har haft medvind i dansk natur de senere år.

"Isfuglen har bredt sig markant i for eksempel Thy, Nordsjælland, Sydsjælland og Lolland, hvor den tidligere var fåtallig. I det hele taget

har den taget mange nye områder langs de danske kyster i besiddelse. I disse år er eksempelvis mange lokaliteter langs den jyske vestkyst levested for isfugle, hvilket ikke var tilfældet for år tilbage", siger Charlotte Moshøj, der er biolog i Dansk Ornitologisk Forening, hvor hun samler trådene i punkttællingerne.

Den danske ynglebestand skønnes i disse år at tælle et sted mellem 440 og 942 ynglepar. Spændvidden i yngletallet skyldes den kendsgerning, at artens ynglested kan være vanskelig at påvise med 100 procent sikkerhed. I 2007 lød et estimat på rundt regnet 300 ynglepar.

Mountainbikere i
nordsjællandsk skov.

Foto: Helge Røjle Christensen

MOUNTAINBIKERE TRUER SKOVFUGLE

DOF er bekymret over det stigende antal ruter til mountainbikeryttere i skove og bakkelandskaber, der tidligere udgjorde forstyrrelsesfri fristeder for mange sky fugle og dyr. Derfor opfordrer foreningen naturmyndighederne til at tage større hensyn ved kommende ruter for mountainbikeryttere i danske skove.

“Mountainbikekørsel er en hastigt voksende friluftsbeskæftigelse, og der er inden for de senere år anlagt mere end 1.000 kilometer spor i danske naturområder. Desværre har der hidtil været en problematisk tendens til, at cykelruterne er blevet lagt i de mest fredelige og fuglerige dele af skovene. Der er brug for mere dialog og en større hensyntagen til fugle og vildt, når kommende mountainbikeruter skal planlægges”, siger Egon Østergaard, der er formand for Dansk Ornitologisk Forening.

De nordsjællandske ornitologer Luise og Per Ekberg har lavet minutøse undersøgelser af effekten af mountainbikeruter og stier i en bynær skov. I Store Dyrehave ved Hillerød dokumenterede ægteparret tilbagegangen for rovfuglene, efter at der i 2010 blev etableret cykelruter og motionsstier i skoven.

I 2009 var der i området 20 reder beboet af musvåger, 5 duehøgereder og 3 par hvepsevåger. Efter at cyklisterne og motionisterne fik forkørselsret i Store Dyrehave, faldt antallet af rovfuglepar i løbet af fem år fra 28 til blot 5 beboede reder. Forklaringen var entydig: Fuglene forsvandt på grund af forstyrrelser døgnet og året rundt.

PROFESSIONEL INDSATS MOD MÅRHUNDE

Danmarks bedste fugleområder er truet af en eksplosiv stigning i antallet af mårhunde. Særligt jyske fuglebeskyttelsesområder er i farezonen, og hvis væksten i bestanden af mårhunde fortsætter som hidtil, vil der om få år leve rundt regnet 30.000 mårhunde i Danmark.

Også Fyn risikerer at få en vildt voksende bestand af mårhunde, hvis ikke der sættes målrettet og ambitiøst ind med en bekæmpelse af det invasive rovdyr, der stammer fra Sydøstasien.

Det mener DOF, der sammen med Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dyrenes Beskyttelse kritiserer Miljøstyrelsens forvaltningsplan for de fremmede rovdyrarter mink, mårhund og vaskebjørn.

“Vi har stor respekt for de mange frivillige jægere fra Danmarks Jægerforbund, der har engageret sig i bekæmpelsen af mårhund. Det er bare ikke nok med en frivillig indsats, hvor ansvaret spredes ud og lægges i hænderne på mennesker, som man ikke med rimelighed kan stille krav til. Hvis mårhunden skal udryddes, kræver det en national strategi med klare og bindende målsætninger for bekæmpelsen. Der er akut brug for et korps af professionelle mårhundejægere, som kan forhindre, at mårhunden ødelægger vilkårene for jordrugende fugle i de fuglebeskyttelsesområder, som Danmark er internationalt forpligtet til at passe på”, siger Egon Østergaard, der er formand for Dansk Ornitologisk Forening.

▲ Mårhund omgivet af viber og rødben. Foto: Jan Skriver

Kirkeugle.

Foto: Klaus Dichmann

EN KERNEBESTAND PÅ BARE FEM PAR!

AF HELGE RØJLE CHRISTENSEN

Kirkeuglen er tæt på at uddø i Danmark. Men ny forskning gør det muligt helt præcist at målrette hjælp til hver enkelt ugle, som er tilbage. Hvis den nye viden følges op af kirkeugle-venlige ændringer i landskabet, så er der måske alligevel håb om at redde uglen herhjemme. Danmark er nordgrænsen for kirkeuglens udbredelse, så arten burde faktisk være en af vinderne i fremtidens varmere klima – hvis ellers bare landbruget levner lidt livsrum til de små ugler.

Det er på mange måder godt at være tro mod sin hjemstavns – og det er den lille charmerende kirkeugle i høj grad. Men når der bliver så langt til andre kirkeugler, at man ikke kan finde sig en mage, så bliver trofastheden mod fødehjemmet livstruende for bestanden.

Sådan har situationen været for kirkeuglen i Danmark i mange år. For 50 år siden var kirkeuglen almindelig i Jylland og på Fyn. I det første Atlas-projekt fra 1971-74 var der således ynglefund i 456 kvadrater og antallet af par var formentlig væsentlig større, men siden er bestanden gået drastisk tilbage – og i 2019 er der kun omkring 10 par.

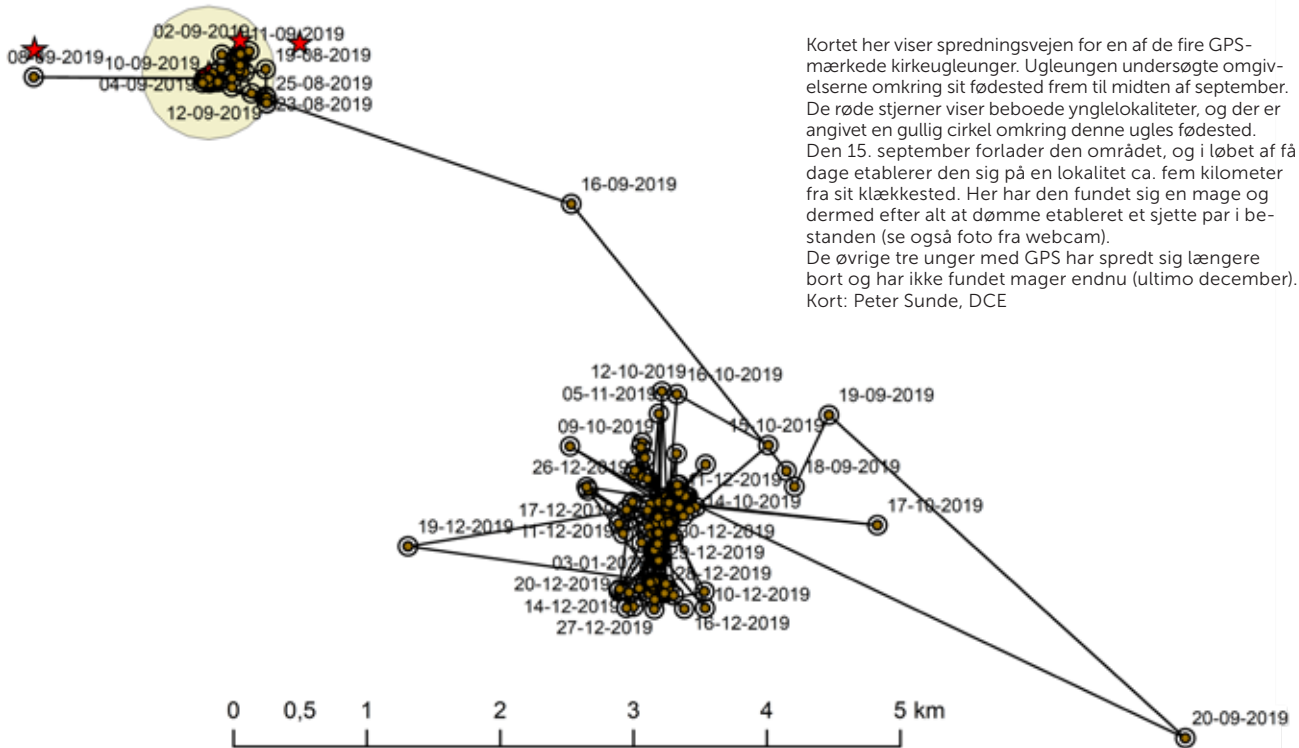
Men nu ved vi til gengæld, hvor de sidste kirkeugler bor – og hvor ungerne flyver hen. Det giver måske nyt håb for kirkeug-

len i Danmark, takket være ny forskning fra Institut for Bioscience, DCE, på Aarhus Universitet.

15 ugler GPS-mærket

I 2019 blev seks voksne kirkeugler og ni ungfugle mærket med små, lette GPS-sendere, så forskerne kan følge deres bevægelser rundt i landskabet. Hunnerne holder sig indenfor en enkelt hektar i 95 procent af tiden – det vil reelt sige hjemme på gården – mens hannerne bevæger sig rundt på et areal på 37 hektar, dog kun 5,2 hektar i halvdelen af tiden.

De voksne ugler blev genfanget efter en uge for at få taget GPS af igen. Af de ni mærkede ungfugle, som skal følges frem

Kortet her viser spredningsvejen for en af de fire GPS-mærkede kirkeugleunger. Ugleungen undersøgte omgivelserne omkring sit fødested frem til midten af september. De røde stjerner viser beboede ynglelokaliteter, og der er angivet en gullig cirkel omkring denne ugles fødested. Den 15. september forlader den området, og i løbet af få dage etablerer den sig på en lokalitet ca. fem kilometer fra sit klækkested. Her har den fundet sig en mage og dermed efter alt at dømme etableret et sjette par i bestanden (se også foto fra webcam). De øvrige tre unger med GPS har spredt sig længere bort og har ikke fundet mager endnu (ultimo december). Kort: Peter Sunde, DCE

til næste forår, er fire stadig i live i skrivende stund (medio december). Det er normalt med høj dødelighed blandt ungfuglene. De fire overlevende har slået sig ned mellem fem og 13 kilometer fra fødehjemmet, og den ene har allerede fundet en mage - se kort og foto på denne side. Selvom der er så få kirkeugler tilbage i Danmark, så kan man faktisk godt tale om en kernebestand. Fem par i

Østhimmerland lever nemlig så tæt på hinanden, at de fint kan finde hinanden – og dermed kan ungfuglene finde nye mager. "Kernebestanden" i Østhimmerland er endda gået frem fra fire par i 2018 til fem par i 2019 indenfor en udstrækning af 2-3 kilometer. Alle par ynglede i 2019 og fik i alt 16 unger. I Vesthimmerland er der kirkeugler på fire-seks lokaliteter, heraf to-tre

par, som forskerne antager har fået i alt fire til 10 unger i 2019, men de fleste af disse par bor over fem kilometer fra et nabopar. I resten af landet vurderer forskerne, at der kun findes isolerede par eller enlige fugle tilbage.

“

... Ungerne har slået sig ned mellem 5 og 13 kilometer fra fødehjemmet

”

Det nyetablerede uglepar på webcam. Foto: Johan Henrik Funder Castenschiold.

Landskabet er afgørende

Det nye kirkeugle-projekt er sat i gang af Vildtforvaltningsrådet på initiativ fra organisationen Landbrug & Fødevarer.

Landbrugets interesse i at hjælpe kirkeuglen er glædelig, men også logisk i den forstand, at det vil være en dårlig historie for landbrugets omdømme, hvis den lille ugle uddør i Danmark. Det er nemlig i høj grad det intensive landbrug herhjemme, som har fortrængt kirkeuglen fra landskabet. Dette underbygges af

en anden del af det igangværende forskningsprojekt. Forskerholdet fra Institut for Bioscience har nemlig sammenlignet landskabet i Himmerland med landskabet i Schleswig-Holstein syd for grænsen, hvor der er en stabil og selvreproducerende bestand af kirkeugler på cirka 135 par.

Landskabet i kirkeuglens territorier syd for grænsen indeholder to til tre gange så mange biotopenheder pr. arealenhed som i Himmerland. Der er simpelthen flere og bredere levende hegn i Nordtyskland, en større andel af afgræssede arealer og et tilsvarende mindre areal i omdrift end i Danmark – se kortet side 19.

Desuden viste undersøgelsen, at der var fire gange så mange småpattedyr (mus, studsmus og spidsmus) i Schleswig-Holstein i forhold til Himmerland. Undersøgelsen viste til gengæld ingen væsentlige forskel i mængden af løbebiller, men småpattedyr udgør også 70 procent af kirkeuglens føde i yngletiden.

- Den væsentligste forskel mellem territorier i Schleswig-Holstein og Himmerland ser altså ud til at være dækningsgraden af potentielle fourageringsområder som haver, græssede arealer og læhegn

samt formentlig tætheden af småpattedyr, siger seniorforsker Peter Sunde, som har ledet undersøgelsen.

DOF håber det fortsætter

Det er i absolut sidste øjeblik, men GPS-mærkningen giver nye muligheder for en hidtil uhørt præcis indsats for de enkelte kirkeugler.

- Der er sat redekasser op på de konkrete ejendomme, hvor de mærkede ungfugle har slået sig ned. Og det suppleres med fodring af ugerne med nyklækkede hanekyllinger, ligesom det sker for flere af de hidtil kendte par, fortæller Peter Sunde.

Kirkeugle med GPS-sender.

Foto: Johan Henrik Funder Castenschiold

Overvåget dag og nat. Dette er en af de tre andre GPS-mærkede ungfugle, som endnu ikke har fundet sig en mage – men altså føler sig godt til rette i sit hul i træet. Foto: Johan Henrik Funder Castenschiold.

Med de målrettede tiltag forventer forskerne en fremgang her i 2020 til 6-7 par i kerneområdet i Østhimmerland. Vel at mærke, hvis indsatsen fortsætter.

- Vi håber, det vil lykkes at skaffe finansiering også ud over 2020, siger DOF's for-

mand Egon Østergaard, som er foreningens repræsentant i Vildtforvaltningsrådet.

DOF har været kritisk overfor en fortsat bestandsgenoprettende indsats, hvis det indebærer at indfange og flytte kirkeugler. DOF er modstandere af translokation, som

Kortene viser landskabs-sammensætningen for to nu forladte kirkeuglelokaliteter i Vesthimmerland ved siden af tre kirkeuglelokaliteter i Slesvig-Holsten. De røde stjerner viser redeplaceringer, de grønne striber er læhegn. Landskabet i kirkeuglens territorier syd for grænsen indeholder to til tre gange så mange biotopenheder pr. arealenhed som i Himmerland. Kort: DCE, Aarhus Universitet.

det kaldes, når det ikke drejer sig om globalt truede fuglearter. Og det er kirkeuglen på ingen måde.

Men forskerne vurderer altså, at kernebestanden i Østhimmerland har gode chancer for at kunne vokse uden tilførsel af individer fra andre bestande. Det er i hvert fald forsøget værd, selv om ungfuglens evne til at finde mager fortsat er en joker.

- Det forudsætter, at den nuværende indsats fra frivillige med målrettet fodring og opsætning af redekasser fortsætter med uformindsket styrke. Hvis bestanden fremover skal kunne klare sig uden fodring, så skal der ske forbedringer i landskabet, set med kirkeugle-øjne, fastslår seniorforsker Peter Sunde.

Det kan for eksempel være etablering af flere levende hegn og vildtstriber, som kan understøtte større bestande af småpattedyr og dermed føde til

kirkeuglen. Der er altså ikke ligefrem behov for dramatiske ændringer i landskabet for at hjælpe den lille ugle.

“

... Rent teknisk kan vi redde uglen, hvis vi bruger alle redskaber

”

- Det bør være lige til højrebenet at designe en målrettet støtteordning, måske også med hjælp fra private fonde, så landmændene i kirkeuglens kerneområde kan få støtte til landskabsforbedringer. Det ligner et oplagt element i regeringens kommende biodiversitets-pakke, og det bør følges op med generelle tiltag for at skabe større variation i landbrugsområder i Danmark, siger DOF's formand Egon Østergaard.

Et klima for kirkeugler

Om kirkeuglen overlever i Danmark er mest et spørgsmål om politisk vilje, konkluderer seniorforsker Peter Sunde.

- Rent teknisk kan vi redde uglen, hvis vi bruger alle redskaber. Med fodring, opsætning af kasser og evt. GPS-overvågning af ungfugle har vi en fair chance for at sikre ynglesucces og fremgang hos den eksisterende kernebestand i Østhimmerland. I resten af landet vil det være nødvendigt med tilførsel af fugle udefra.

- Men hvis landskabet forbedres i tilstrækkelig grad, så bør kirkeuglen kunne vinde nyt terræn fra sin base i Østhimmerland. Det er en af de sydlige arter, som i fremtiden vil have fordel af klimaforandringerne. Derfor vil det også være ekstra ærgerligt at miste den nu, siger Peter Sunde.

”Fugleriget” – Fugleværnsfondens reservater

I en ny serie her i Fugle & Natur rejser vi rundt til samtlige Fugleværnsfondens reservater. Et reservat for hvert nummer – og vi starter fra nord med reservatet i Råbjerg Mose. Det er en serie med foreløbig 23 afsnit – men måske kommer der flere reservater til, inden serien er slut...

RÅBJERG MOSE

– ET LILLE FRIMÆRKE I STOR NATUR

AF JØRN LENNART DYHRBERG LARSEN

Fugleværnsfondens naturreservat i Råbjerg Mose ca. 25 km sydvest for Skagen er med en halv hektar et af fondens mindste reservater, men det er en del af noget større. Råbjerg Mose er et af Danmarks vildeste naturområder på omkring fem kvadratkilometer med store og unikke naturværdier.

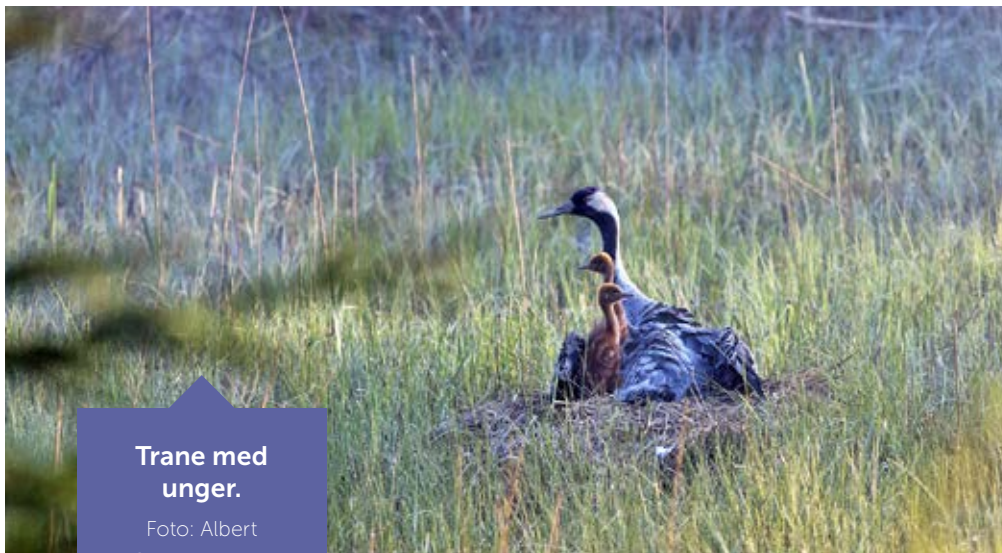

Rimmer og dopper

Landskabet er et såkaldt rimme-doppe-landskab, som geologisk er formet af havets aflejringer kombineret med, at landhævningen af Nordjylland har tørlagt bugtens sandrevler. Dette giver et særpræget landskab med langstrakte parallelle forhøjninger (rimmer) og mellemliggende fugtige lavninger (dopper), som fra luften ligner et vaskebræt.

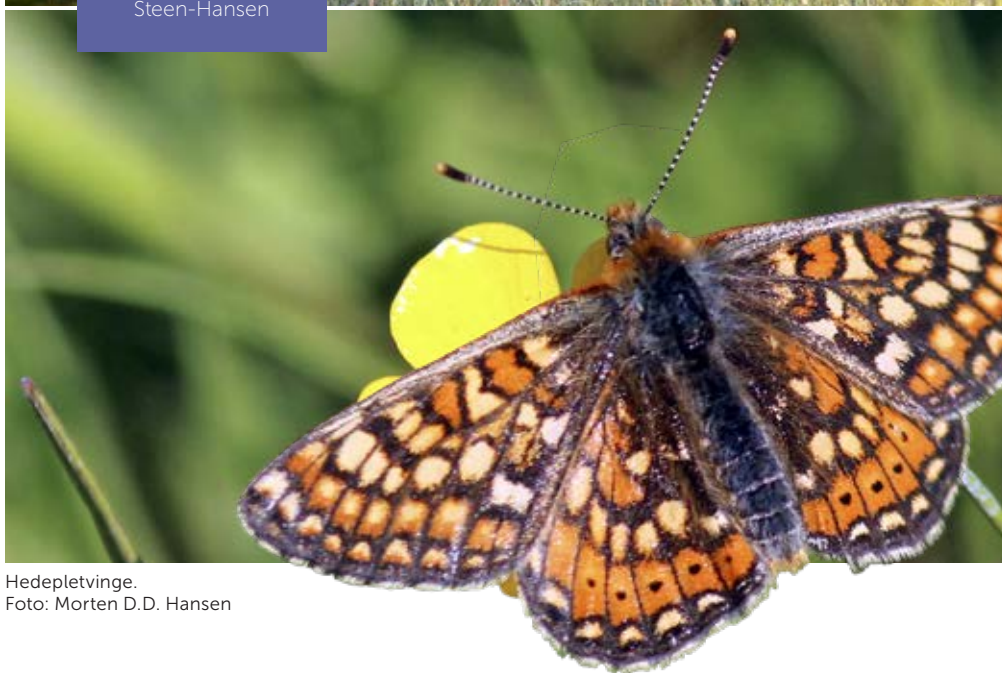
Den store landskabelige variation som rimmer og dopper forårsager, giver mulighed for en høj biodiversitet, da der kan findes både fugtig natur i lavningerne og tør natur på forhøjningerne, alt sammen inden for et relativt lille areal. Områdets karakter gør det meget ufremkommeligt, da de sumpede dopper er svære at passere og tilføjer et element af øde vildmark.

Fotos: Jørn Lennart
Dyhrberg Larsen

**Trane med
unger.**

Foto: Albert
Steen-Hansen

Heddepletvinge.
Foto: Morten D.D. Hansen

Sjældne arter i mosen

Råbjerg Mose er levested for en lang række sjældne og interessante arter. Ud over at huse fugle som trane, natravn, tinksmed og hedelærke er mosen også hjemsted for den truede sommerfugl heddepletvinge, hvis larve udelukkende lever på planten djævelsbid.

Heddepletvingen var tidligere udbredt i det meste af Jylland, men gik kraftigt tilbage i løbet af 1900-tallet, og udbredelsen er nu begrænset til få lokaliteter i Nordjylland, heriblandt Råbjerg Mose. På florasiden findes noget så eksotisk som Danmarks eneste hjemmehørende *rhododendron*-art med det knap så eksotisk klingende navn mose-post. Det er

en buskplante, som kan blive op til to meter høj. Den har en meget stærk og karakteristisk duft forårsaget af et højt indhold af æteriske olier. Faktisk er Råbjerg Mose det eneste kendte danske voksested for mose-post.

En del af noget større

Råbjerg Mose har gennem en år-række været udsat for tilgroning med især birkeopvækst. For at bevare og udvide de sårbare lysåbne naturtyper, der er så enestående i Råbjerg Mose, gennemførte Naturstyrelsen i samarbejde med Frederikshavn Kommune og Kragsskovhede Statsfængsel i perioden 2013-19 et EU LIFE-projekt med dette formål.

Fugleværnsfondens areal i Råbjerg Mose er minimalt sammenlignet med de store lodsejere: Naturstyrelsen, Kragsskovhede Statsfængsel og Aage V. Jensen Naturfond, og området er af samme grund et af Fugleværnsfondens mindst kendte reservater. Men vi er alligevel stolte af at have en andel i beskyttelsen af så særpræget og vildt et naturområde. Desuden håber vi på i fremtiden at kunne samarbejde med områdets andre lodsejere om formidlingen, så alle får mulighed for at tage del i de helt unikke naturoplevelser, som området tilbyder.

Jørn Lennart Dyhrberg Larsen er naturvejleder i Fugleværnsfonden

Oplev Danmarks største rovfugl

**Søndag den 23. februar inviterer DOF
til Ørnens Dag**

Med arrangementer over hele landet vil vores frivillige rovfuglefolk fortælle om Danmarks ørne. Du kan komme helt tæt på de store rovfugle, opleve deres imponerende vingefang og lære om ørnenes spændende adfærd og biologi. Arrangementerne er åbne for alle.

Læs mere på www.dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening
// BirdLife Danmark

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

VI HJÆLPER FUGLE

– VED AT HJÆLPE MENNESKER

Bedre levevilkår for naboer til truede naturområder. Det er målet med DOF's aktuelle naturbeskyttelsesprogram i Kenya, Nepal og Uganda. Sammen med vores BirdLife partnere Bird Conservation Nepal, Nature Kenya og NatureUganda arbejder vi på at støtte bæredygtig skovforvaltning på syv forskellige fuglelokaliteter i Nepal, Kenya og Uganda. Programmet hedder "Integrating Livelihoods and Conservation, People Partner with Nature for Sustainable Living" og fortsætter til udgangen af 2021. Det finansieres af dansk udviklingsbistand via foreningen CISU, Civilsamfund i Udvikling. Her kan du læse tre beretninger fra DOF's partnere i de tre lande.

NABOER TIL ECHUYA-SKOVEN KAN NU LÅNE PENGE

AF DIANAH NALWANGA, NATUREUGANDA

Seseriya med de indkøbte køer. Foto: NatureUganda.

I mange år har folk i landsbyerne omkring skovreservatet Echuya i det sydvestlige Uganda levet i fattigdom. I svære tider har de ofte været tvunget til at trænge ind i den beskyttede skov for at overleve. Manglende adgang til at låne penge forhindrede landsbybeboerne i at skabe aktiviteter, som kunne løfte dem ud af fattigdom.

NatureUganda har på den baggrund etableret en ny lånemulighed for naboerne til Echuya-skoven, kaldet VLSA (Village Savings og Loan Associations).

I 2012 blev en af beboerne, Mrs. Seseriya Nyiradekeye opfordret til at gå ind den lokale VLSA i hendes landsby.

Rødpandet busktornskade, Doherty's Bush-shrike. Foto: Michael B. Grell

Hun investerede i tre sække læggekartofler og høstede 26 sække kartofler. 21 sække blev solgt, to sække blev spist i hjemmet og tre sække blev gemt som læggekartofler til næste sæson. Udover at forbedre de lokale levevil-

kår, så hjælper NatureUganda også med at sikre agerjorden i området gennem træning og støtte til jord- og vandbeskyttelse. Landsbyerne graver render på tværs af deres haver for at forhindre jorderosion i det kuperede terræn. Voldene stabiliseres med planter, som holder på jorden og giver føde til husdyrene. "Når jeg har foder i haven, kan jeg have dyr uden, at de skal græsse i skoven", fortæller Sesiriya Nyiradekeye.

"Jeg brugte en del af pengene fra salget af kartofler til at betale lånet tilbage og købte en ko og en kalv for resten af pengene. Nu bruger jeg træer og græs fra haven til at fodre dyrene, og køernes afføring

Fakta: Eshuya er på 3600 hektar og består af bjergskov og højlands-sump. Området huser truede fuglearter som hvidbrynet rørsmutte, Grauer's Swamp-warbler, ugandabjergfrankolin, Handsome Francolin og ruwenzoribatis, Ruwenzori Batis.

bruger jeg som økologisk gødning", fortæller hun.

Med eksempler som dette kan naboerne se fremtiden i møde uden at skulle trække på skovens begrænsede ressourcer.

Khima sælger svampe på markedet. Foto: Shambhu Bhattarai, Bird Conservation Nepal.

Gråhovedet løvsanger, Ashy-throated Warbler. Foto: Jyotendra Jyu Thakuri

NYE AFGRØDER PÅ HIMALAYAS SKRÅNINGER

AF MITRA PANDEY, BIRD CONSERVATION NEPAL

Det behøver ikke medføre store omvæltninger at beskytte de lokale skove. Nogle gange behøves der kun lidt ekstra mangfoldighed.

I Hwangdi i det vestlige Nepal plejede bønderne omkring den beskyttede Madane skov at dyrke salgsafgrøder som majs, hirse og kartofler. Men deres indtjening var begrænset, og den eneste mulighed for at tjene

flere penge var at fælde træer og opdyrke mere land inde i den beskyttede skov.

Det ændrede sig, da Bird Conservation Nepal inviterede 62 lokale landmænd til at deltage i et program for dyrkning af grøntsager. Det forsynede landmændene med frø og træning i at dyrke svampe, blomkål, andre kålsorter, okra, græskar og tomater.

I starten var lokalbefolkningen skeptisk, fordi de tidligere kun havde dyrket få forskellige grøntsager. Men de blev glædeligt overraskede over de fordele, de kunne opnå med det nye initiativ. Det var første gang, at landmandsfamilierne i Hwangdi fik mulighed for på egen hånd at dyrke så mange forskellige grøntsager på deres jord. Ud over at få ny smag og næring på

deres egen kost, så sælger familierne overskuddet af grøntsager på det lokale marked.

“Tidligere var vi nødt til at låne penge af naboerne, men nu har grøntsags-dyrkningen gjort os selv-hjulpne”, siger en af landmændene, Mrs. Khima Gharti Magar. Gevinsterne er ikke kun økonomiske. De lokales husdyr plejede at æde

skovens planter, men nu kan de fodres med rester fra grøntsagerne, og dermed lettes presset på de truede skove. Dyrkningen af mange forskellige grøntsager gavner også insektlivet og giver plads og mad til vigtige bestøvere som bier, der holder hele økosystemet sundt. Variation er livets krydderi.

Fakta: Madane Forest er på knap 14.000 hektar med bjergskov. Området er hjemsted for blandt andet ådselgrib, rødhovedet grib, Red-headed Vulture, topfasan, Cheer Pheasant og uldhalsstork, Asian Woollyneck.

Biodiversiteten undersøges og registreres i Dakatcha Woodland. Foto: Nature Kenya.

Fischers turako, Fischers' Turaco. Foto: Doug Janson.

NABOER TIL NATUREN FÅR EN POLITISK STEMME

AF PAUL GACHERU, NATURE KENYA

Dakatcha Woodland er en af de sidste tørre skove langs Kenyas nordlige kyst og hjemsted for truede arter, som kun findes få andre steder. Trods dette har skoven ikke nogen formel beskyttelse og er derfor udsat for træfældning, ulovlig produktion af trækul og inddragelse af skov til landbrugsjord, specielt dyrkning af ananas.

Dakatcha Woodland har i de seneste år været i fare for helt at forsvinde, fordi en lokal politiker aktivt har tilskyndet lokalsamfundet til at rydde skovlandet for i stedet at dyrke cassava i området. Han har retfærdiggjort beslutningen med påstanden om, at beskyttelsen af skovlandet ikke giver økonomiske gevinster. Som et svar på denne anti-beskyttelses politik har de lokale naturvenner i Dakatcha Woodland Conservation

Group og Dakatcha Community Forest Association slået kræfterne sammen for at argumentere og kæmpe for deres skov. Takket være hjælp og træning fra Nature Kenya havde de både evner og viden til at handle. De lokale naturvenner arrangerede offentlige møder og kontaktede lokale politikere og embedsmænd for at fremme beskyttelse af skoven. Kampagnen nåede sit højdepunkt, da de fik foretræde for Kilifi-regionens miljøkomite, hvilket udløste et svar på nationalt niveau fra Kenya Forest Service som reaktion på dækningen i de lokale medier. Det hårde arbejde bar frugt, da Dakatcha Woodland Conservation Group blev udpeget til permanent medlem af en del af regionens miljøkomite, hvor de kan rejse sager direkte

Fakta: Dakatcha Woodland er på 32.000 hektar tør kystskov. Blandt de truede fuglearter i området er sokokevæver, Clarke's Weaver, sokokepiber, Sokoke Pipit og sokokedværghornugle, Sokoke Scops Owl.

overfor de politiske beslutningstagere. I dag er 42 lokale skovspejdere blevet uddannet til at beskytte det fælles skovland, og den lokale befolkning får en bæredygtig indkomst fra biavl. Men hvis ikke de almindelige mennesker fra området var blevet styrket til politisk handling, så kunne historien have set meget anderledes ud.

NATUR BUTIKKEN

KENKO VCSMART VR SERIEN

Kompakt kikkert med billedstabilisering og avanceret optik. Når man ser gennem en kikkert med kraftig forstørrelse, er det ofte svært at holde den tilstrækkeligt rolig og stabil. Billedet hopper og ryster, hvilket gør det vanskeligt at se de fine detaljer. Men takket være den indbyggede billedstabilisering giver Kenko VcSMART et roligt og skarpt billede, der gør det nemt at studere forskellige detaljer i for eksempel et landskab, på en fugl eller på andre dyr. Billedstabiliseringen gør det også muligt at bruge kikkerten i længere tid, uden at dine øjne bliver trætte.

—
Pris fra kr. 7.999,-

Medlemspris fra kr. 7.599,-

Se mange
flere kikkerter på
Naturbutikken.dk

CLAUS BERING

- I FUGLENES HUS

AF HELGE RØJLE CHRISTENSEN

En skægget mand med venlige øjne bag halvglasbriller. Han sidder og tegner og fortæller på optagelser fra dengang, hvor skærmen var sort-hvid og næsten firkantet - og han har sikkert været med til at vække din interesse for naturen, hvis du hører til dem, der så fjernsyn i 60'erne og 70'erne.

Claus Bering døde i 2001, og mange af hans værker har siden ligget godt gemt hos datteren Lotte Bering. Nu kommer de frem i lyset på en udstilling i Fuglenes Hus på Vesterbrogade i København.

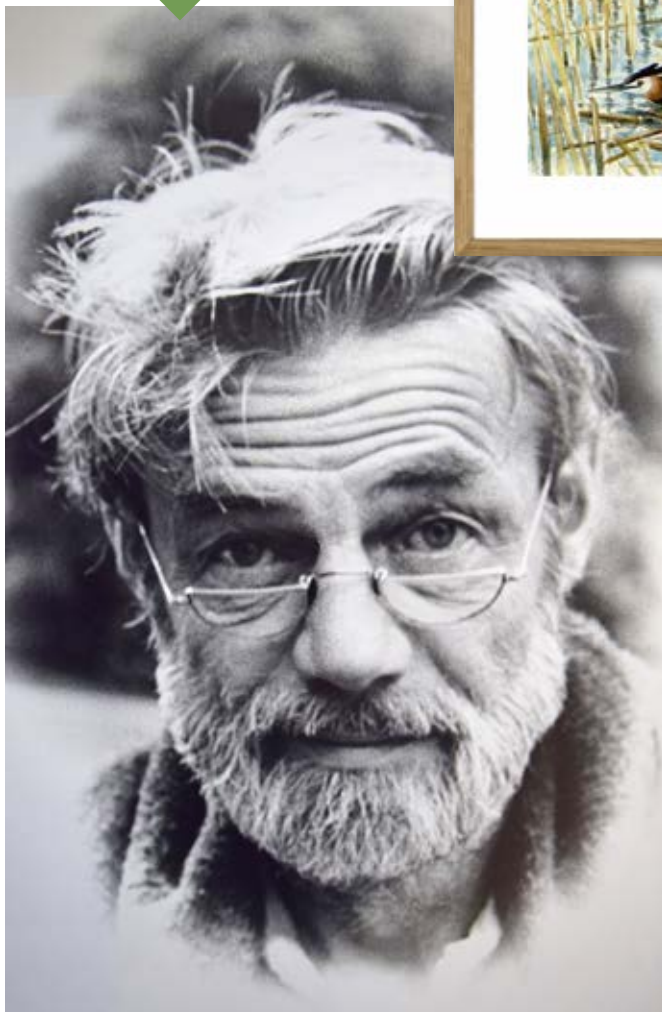
Åbning den 20. marts

Udstillingen med værker af Claus Bering i Fuglenes Hus åbner den 20. marts 2020

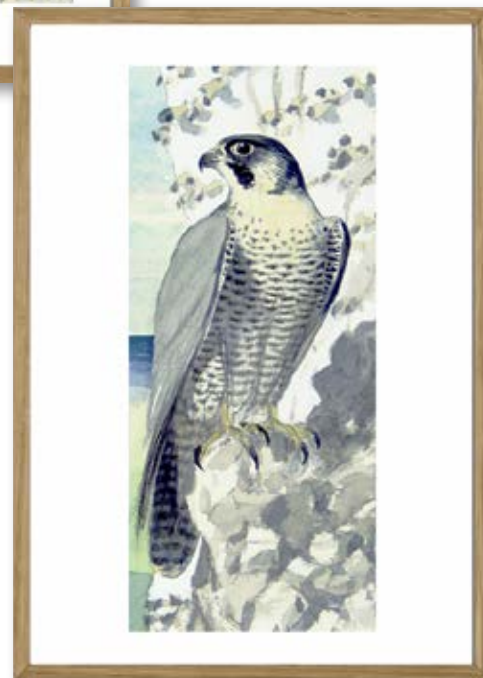
Alle er velkomne til fernisering på Vesterbrogade 140 i København fra kl. 14 til 17.

Efter udstillingens åbning vil Claus Berings værker kunne købes i Naturbutikken. Der er tale om de mange originaler til opslagsværket Årstiderne 1 – 4 (akvareller på ca. 30 x 40 cm. malet på tykt akvarelpap). Her udover grafik med fuglemotiver med mere.

Portrætfoto af
Claus Bering.

Toppede lappedykkere
– akvarel i ramme

Vandrefalk
– akvarel i ramme

“Jeg synes, min fars billeder er vildt smukke. De fortjener igen at blive værdsat, og Fuglenes Hus er det helt rigtige sted”, siger Lotte Bering om udstillingen, der åbner 20. marts. Over 300 af Claus Berings værker kommer med på udstillingen, både akvareller, tusch-tegninger og kobberstik.

Blikkenslager og ingeniør

“Min far vidste allerede som lille dreng, at han ville være tegner, men som mange andre kunstnere måtte han gå en omvej for at nå målet”, fortæller Lotte Bering. Claus Bering var uddannet blikkenslager, maskinsmed og ingeniør i maskinteknik. Men drømmen om at leve som tegner gik i opfyldelse efter en bryllupsrejse i 1946,

hvor han sammen med hustruen Gitte studerede et halvt år på en kunsthøjskole i USA. Hjemme igen fik han ansættelse som bladtegner ved flere aviser, og i 1960 kom Gyldendal så med tilbuddet om at illustrere firebindsværket “Aarstiderne” om Danmarks natur.

Igennem de næste syv år forlod Claus Bering så kone og børn i 8-10 dage hver måned for at fordybe sig i naturen. Det skabte grundlaget for “Aarstiderne”, som udkom i 1967, men ifølge kunstneren selv var det også de mange års forberedelser til bogværket, som gav ham den nødvendige viden og ballast til de senere så populære TV-udsendelser om naturen.

Fugle er som balletdansere

Lotte Bering er selv uddannet på Kunstakademiets malerskole og grafiske skole og fremhæver specielt sin fars evne til

Claus Bering tegnede også Naturmærket i 1988

at gengive liv, dybde, form og bevægelse i hans fuglebilleder:

"Han arbejdede også i en periode som teatertegner og fortalte mig, hvordan det at fange en balletdansers bevægelser på mange måder minder om at tegne en flyvende fugl".

Claus Bering var på mange måder kritisk overfor den moderne udvikling. I et avisportræt fra 1973 præ-

senteres han med disse ord:

"Tegneren Claus Bering har et stort TV-publikum med sine naturfilm. Her fortæller han om hele sin livsindstilling, om sin indleven i naturen, hvor alt er væsentligt. Han bryder sig slet ikke om industrisamfundet, hvor mennesker ikke får lov til at udfolde sig. Allerhelst ville han leve i et naturaliesamfund"

Datteren Lotte husker barndoms-hjemmet som meget kreativt:

"Ofte sad vi sammen ude i naturen og tegnede på hver vores ting, på hver vores lille klapstol. Og jeg fungerede også som en slags assistent på hans TV-udsendelser igennem flere år. Min opgave var for eksempel at vikle en snog om halsen og stå og se helt rolig ud. Og rolig var jeg, for min far lærte os at elske naturen og kende den godt".

Claus ville være sin egen

Claus Bering startede sin TV-karriere i slutningen af 1960'erne som medvirkende i programserien "Netop nu i naturen", hvor Jan Arentz var redaktør og Arthur Christiansen blandt fotografierne. Senere lavede han sine egne naturudsendelser, men han var aldrig ansat i Danmarks Radio.

Claus Bering havde det bedst med at være sin egen, og programmerne blev produceret af firmaet Claus Bering Naturfilm, hvor Lotte Bering altså også gav en hånd med. Nu sørger hun så for, at nutidens fugle- og naturinteresserede kan få et gensyn med farens – næsten - glemte værker.

**Grønsiskener
– grafisk tryk.**

Grønsiskener · II 41/50 · e.t.

Claus Bering

Se mange
flere kikkerter på
Naturbutikken.dk

NATUR BUTIKKEN

KITE APC SERIEN

Med imponerende "anti-ryste"-stabilisering giver Kite APC om noget det mest rolige syn i hele vores sortiment. Dette gøres ved, at man elektronisk driver en gyro, der modvirker rystelser og bevægelser. Det betyder, at du kan bruge Kite APC 12x30 selv i kraftigt blæsevejr – ja endda som passager i en bil eller lignende. En fremragende optisk konstruktion og ergonomi gør Kite APC til noget helt unikt. Det betyder masser af mulighed for et godt greb samt et ekstra langt fokushjul for højeste komfort. Findes i 10x30 og 12x30

—
Pris fra kr. 8.199,-
Medlemspris fra kr. 7.789,-

KORT NYT VERDEN

▼ Foto: Márton Hardy

▼ Foto: mdf

Redekasser hjælper truet ara

Et rekordstort antal unger af blåstrubet ara, Bluethroated Macaw (billedet), er kommet på vingerne i Laney Rickman reservatet i Bolivia. 12 unger blev flyvefærdige fra kunstige redkasser i sæsonen 2018-2019. En vigtig positiv udvikling for den kritisk truede blåstrubet ara, som har en samlet verdensbestand på under 450 voksne fugle. Redekasserne er sat op af Asociación Armonía, BirdLife partner i Bolivia, som en erstatning for naturlige redehuller, der er ødelagt ved skovfældning.

Smuk blå sanger i bedring

Den smukke cyanblå sanger, Cerulean Warbler (billedet), yngler især i det østlige USA og overvintrer blandt andet i Columbia. Bestanden gik tilbage med 70 procent i sidste halvdel af 1900-tallet, især på grund af skovrydninger. Cyanblå sanger fik derfor i 2004 status som sårbar på den internationale rødliste over truede arter. I de senere år er tilbagegangen dog bremset op, dels på grund af mere fuglevenlig skovdrift i både yngleområder og vinterkvarter, men også fordi arten nu breder sig mod nord i Canada.

Kunstige flåder til vadefugle

Kunstige flydende højtands-rastepladser lavet af sammensyede østersposer. Det har vist sig at være en god hjælp for truede vadefugle i Sydkorea, hvor mange af fuglenes naturlige rastepladser er ødelagt af landvindinger ved Det Gule Hav. Ideen er udviklet af BirdLife i Australien, men bruges altså også nu med succes blandt andet i Geum-deltaet i Sydkorea. Folkene bag projektet understreger dog, at den bedste løsning vil være at genoprette de naturlige rastepladser. På billedet vises flåden ved afprøvning i Australien.

▲ Foto: Chris Purnell

▲ Foto: Ron Knight

Når brande truer fuglearter

Australien kæmper mere end nogensinde mod omfattende naturbrande. Konsekvenserne af de seneste brande er uoverskuelige, men BirdLife i Australien forsøger at afbøde virkningerne. Som et eksempel er det lykkedes at flytte 80 fugle af den truede mallee emusmutte, Mallee Emu-wren (billedet) tilbage til et af dens tidligere kendte ynglesteder i det sydlige Australien. Fuglene blev flyttet fra en større bestand i Murray-Sunset nationalparken. Som et led i projektet blev det tidligere yngleområde forsøgt sikret mod nye brande ved kontrollerede afbrændinger.

Tilbage til naturen

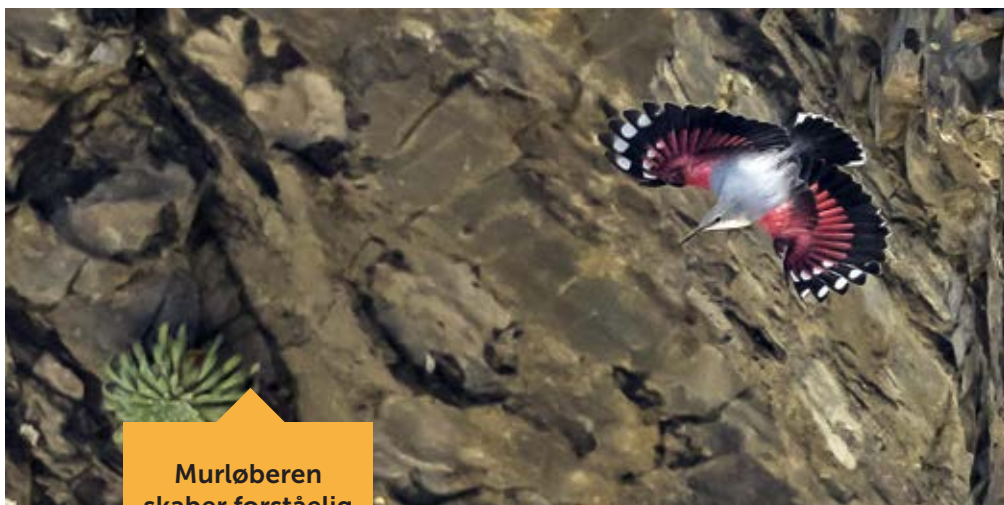
For kun anden gang i historien er en fugleart vendt tilbage til naturen efter at være blevet erklæret uddød udenfor fangenskab.

Det er Guamskovriksen fra øgruppen Guam i det vestlige Stillehav, som nu har en etableret vild bestand på Cocos Island i nærheden. Skovriksen var tidligere almindelig på selve Guam, men i slutningen af 2. verdenskrig blev slangearten Brown Tree Snake ved et tilfælde indført på øen. Det førte til en dramatisk nedgang for skovrikserne, og i 1987 blev de sidste 21 eksemplarer indfanget i et forsøg på at redde arten fra at uddø.

Efter 35 års yngel i fangenskab er overskuddet af rikser nu etableret i naturen igen på Cocos Island på kun 38 hektar. Hvis arten skal genindføres på selve Guam, så vil det kræve, at den invasive slange udryddes.

Den første fugleart, som vendte tilbage til naturen efter overlevelse i fangenskab, var den californiske kondor. Her var alle 27 overlevende individer i 1987 i fangenskab, men arten blev i 1991 genudsat og bestanden var i 2018 på 488 fugle.

Læs flere internationale fuglenyheder på www.birdlife.org

Murløberen
skaber forståelig
begejstring.

ARAGONIEN

– DET NYOPDAGEDE FUGLEMEKKA

TEKST OG FOTO: IB HELLES OLESEN

I Spanien er naturturisme for alvor ved at slå igennem. Og i lighed med mange andre destinationer i verden ser lokalbefolkningen nye økonomiske muligheder og en idé i at passe på naturen. Ib Helles Olesen er rejst til Aragonien i det nordøstlige Spanien, hvor lokale guider og ornitologer arbejder på at tiltrække fugleturister i konkurrence med de mere kendte regioner.

Solen er endnu ikke kravlet op over bjergryggene i Benasque-dalen i Pyrenæerne. Sammen med to skandinaviske fuglekiggere og vores guide, biolog Helena Parda, er jeg på vej op gennem dalen for at lede efter områdets mest eftertragtede arter: murløber og lammegrib.

Snart får morgengryet tågen til at lette, og solstrålerne kaster lys over et fortryllende bjerglandskab. Vi stopper oven for ski-sportsbyen Benasque og kan både kigge op mod de sneklædte tinder og dybt ned i den efterårsfarvede dal. Gribbene er ikke på vingerne så tidligt på dagen, og vi må nøjes

Helena Parda - guide i bjergene.

Richard Cach (tv) og Javier Manas, guider på steppen.

med at få udpeget lammegribbens redested højt oppe på en stejl klippevæg. Men Helena forsikrer, at det er kun et spørgsmål om tid, inden gribbene skal ud og luften fjerne. I stedet for at vente på gribbene beslutter vi os for at besøge den nærliggende dæmning ved Embalse de Linsoles, der plejer at huse murløber i vinterhalvåret. Og her er der bingo næsten med det samme.

Helena: Det er en filosofi

Den lille sommerfugleagtige fugl flagrer rundt på de lodrette klippesider. Det er en fryd at følge murløberens ivrige flaksen efter insekter, og hver gang den fremviser sine sorte- og rødhvide vinger, bryder vi ud i begejstring.

For mange ornitologer er Pyrenæerne et ubeskrevet blad, og det kan være svært at finde fuglene i de vidtstrakte bjerge. Men det vil turistmyndighederne i Aragonien gerne råde bod på, og de har derfor oprettet en fin hjemmeside med fuglelokaliteter (link nederst i artiklen). Og jeg er naturligvis nysgerrig efter at høre, hvordan Helena ser på naturturisme:

“For mig er naturturisme en filosofi, og som ornitolog, bjergvandreren eller turist er det vigtigt at videregive ressourcer til naturen. Jeg arbejder selv som guide i Pyrenæerne og har besluttet at give fem procent af alt, hvad jeg tjener, til naturbeskyttelse i

området. Folk som lever i Aragonien må erkende, at de har en ekstrem smuk natur, de skal passe på. Regionen byder på en langt mere afvekslende natur end du f.eks. finder i Extremadura. Det er mit håb, at langt flere her i Benasque dalen vil tage naturturisme og naturbeskyttelse alvorligt, for der er et stort potentiale for at tiltrække udenlandske fuglekiggere og bjergvandrere.”

“

... Jeg giver fem procent af alt, hvad jeg tjener, til naturbeskyttelse i området

”

Det tager ikke lang tid, før vi forstår Helenas vision, og vi kan se mulighederne for fuglekiggere lige for næsen af os. Efter vores held med murløberen fortsætter vi til endestationen i dalen ved Hospital de Benasque, hvor en magisk lille flodslette deler bjergene. Vi vandrer ud i det flade område og ser en flok på 30 citronsiskenner, der sammen med husrødstjerter, knaldgule sommerfugle og blomstrende krokus pryder sletten. Pludselig kommer dagens anden target-art i hus, da en lammegrib glider dovent rundt langs bjergsiderne under den dyblå himmel. Til stor glæde - især for min norske rejsefælle - der

noterer sin anden nye art efter murløberen et par timer tidligere.

Richard: Respekt for naturen

Næste morgen er vi knapt steget ind i vores rullende “rugbrød”, før vi må stoppe og nyde synet af to morgenfriske lammegribbe på patrulje over de stejle rødglødende sandstensklipper. Det tegner til at blive en fantastisk dag med kurs mod den frodige Hecho-dal.

Vores guide, ornitologen Richard Cach, har boet i dalen i 30 år og kender området som sin egen bukselomme. Et af hans yndlingssteder kaldet “Helvedes mund” er det første stop på turen. Her har den brusende flod brugt millioner af år på at skære sig dybt ned gennem klipperne, og vi må give ham ret - stedet er betagende smukt. Det spanske navn er “La Boca del Infierno”, og det er også kendt for murløbere, men dem kigger vi forgæves efter denne morgen. Bilen ruller længere op i dalen og den frodige skov afløses efterhånden af grønne dale. Tunge gåsegribbe kredser slowmotionagtigt langs bjergryggene. En vandrefalk jager en stor flok alpekrager, som på bedste stære-manér må klumpe sig tæt sammen for at afvise falkens angreb. Både lammegribbe og kongeørne viser sig højt på himmelen. Her er mange spanske bjergvandrere og mountainbikere på søndagstur, men der er helt fredeligt på hverdage.

**Kongeørn
med bytte.**

Ornitologer og fuglefotografer ser vi ingen af. Richard mener, at Aragonien har et stort potentiale for fuglekiggere, og han er sikker på, at regionen sagtens kan konkurrere med Extremadura, der er et af de mest populære ornitologiske rejsemål i Spanien: "Det fantastiske ved Aragonien er den enormt varierede natur og det rige fugleliv. Her er arter, som ikke findes mange andre steder i Europa,

“
... *Det afgørende er at
promovere respekt og
kærlighed til naturen*
”

og du kan komme fra 3.000 meter høje bjerge til stepper ved bare at køre 150 km. Det betyder, at du kan møde snefinker, lammegribbe, murløbere, stortrapper, trieler og dupontslærker på samme dag," fortæller Richard og tilføjer: "Det afgørende ved naturturismen er at promovere respekt og kærlighed til naturen".

Javier: Nyd det nære

Efter de første to dage i bjergene bringer vores roadtrip os nu sydover til den store lavvandede lagune Gallocanta, der er kendt som en af de allerstørste rasteplasser i Europa, når tranerne er på vej mod overvintringsområdet i Extremadura. Om efteråret er de træt efter at have passeret Pyrenæerne og må ned og samle kræfter i Gallocanta, som også bruges om foråret, når tranerne venter på godt vejr for at kunne passere bjergkæden. Nogle år samles næsten 120.000 traner i Gallocanta i slutningen af februar, men her sidst i

Dværgtrapper i flok ved Gallocanta.

Husrødstjert han.

På jagt efter "steppens spøgelse".

oktober ser vi kun 5-6.000 fugle i lagunen og på de omkringliggende marker. Det er stadig for tidligt på træksæsonen til det helt store antal. Efter tranerne viser vores lokale guide Javier Manas os det øvrige fugleliv ved lagunen. Han har arbejdet i området i mere end 25 år og viet sit liv til tranerne ved Gallocanta. Hans lokalkendskab kommer hurtigt til sin ret, for vi finder både en flok på 35 dværgtrapper og en flok på 22 stortrapper, der alle tager en tur på vingerne med de lave bjerge i

baggrunden. På turen rundt om lagunen jagter vi også to af områdets sjældenheder - nemlig en ung steppehøg og en blå glente. Begejstringen vil ingen ende tage, da det lykkes at finde dem begge mod slutningen af vores rundtur. Netop glæden ved at se på fugle lokalt er afgørende for Javier Manas:

"I min verden er naturturisme ikke at drøne rundt i en bil og køre tusind kilometer for at se en ny art. Personligt vil jeg meget hellere udforske og nyde en lokalitet som Gallocanta. Her er så mange typer natur og arter inden for et lille område, og det giver mig en stor glæde."

Spøgelsesjagt ved højlys dag

Vores rundrejse i Aragonien bringer os også til de enorme saltstepper nær Belchite, hvor målet er at finde de svære sandhøns og dupontslærke. Vi er i området kaldet El Planerón, der er et særligt beskyttet levested for den sjældne lærke. Den har ry for at være virkelig morgenfrisk, så det handler om at være på steppen inden solen opgang. Stepperne er normalt meget vindomsuste, og det kan derfor være noget af en udfordring bare at høre

Aragonien satser på fugleturisme – her er et kort fra regionens turistmyndighed.

de syngende lærker. Men igen har vi heldet på vores side og bliver belønnet med en blodrød morgenhimmel og helt vindstille vejr. Efter få minutter lyder den vemodige sang fra vores første lærke - kort tid efter blander to mere sig i morgenkoret. Til trods for et par timers ihærdig spejden med kikkerter og teleskoper forbliver lærkerne usynlige mellem de ankelhøje småbuske. Som så mange andre ornitologer, må vi sande, at dupontslærke lever 100 pct. op til sit spanske kælenavn "El Fantasma

del Paramo" som groft sagt betyder "steppens spøgelse". Senere finder vi både sortbugede- og spidshalede sandhøns i et mere kultiveret område. Vi får også fornøjelsen af hele seks kongeørne, otte dværgfalke og blandede flokke af kalenderlærker, sanglærker og dværglærker. Sidste stop på turen er sandstensklipperne ved Ebro-floden nord for Zaragoza, og der kan vi nyde både blådrossel og stor hornugle. Efter fem fantastiske dages roadtrip har vi noteret 123 arter, er blevet en

kæmpe oplevelse rigere, og en hel del klogere på naturturisme.

Læs mere om Argoniens fugleliv, lokaliteter og gode overnatningssteder på: <http://www.birdingaragon.com/en/>

Ib Helles Olesen er journalist og naturfotograf med særlig interesse for spanske rovfugle. Arrangerer fotoworkshop til Spanien i efteråret. Du kan følge hans arbejde på Instagram @ibhellesolesen, hvor han har mere end 12.500 følgere.

Bliv **Naturbeskytter** i Dansk Ornitologisk Forening

I løbet af de sidste 50 år har
vi mistet **3 ud af 4** danske viber

INFO

Som Naturbeskytter gør du en konkret og synlig forskel for vores truede fugle og sårbare natur.

Hør mere og meld dig som Naturbeskytter på
telefon 3328 3800 hverdage kl. 11–15 eller på
dof.dk/naturbeskytter

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

TAG PÅ SENIORTURE MED DOF

Glæd dig sammen med os! Tag på ture for pensionister, efterlønsmodtagere og alle andre med hverdage til rådighed.

Kom med på de mange ture, som arrangeres specielt for seniorer. Mød jævnaldrende, glæd dig over naturen og fuglelivet på alle tider af året. Du behøver ikke være ekspert for at deltage! På de kommende sider her i bladet kan du finde seniorture under følgende lokalafdelinger:

Gråmejserne – DOF Nordvestjylland

Gråspurvvene – DOF Vestjylland

Gråkragerne – DOF Østjylland

Grågæssene – DOF København

På tur med DOF Travel til SVALBARD

Juni 2020

Se mere på vores hjemmeside

WWW.DOFTRAVEL.DK

DOF BORNHOLM

KONTAKT

Formand: Kåre Kristiansen,
Mail: bornholm@dof.dk,
Tlf: 20 43 12 05,
bornholm@dof.dk

MØDER

Generalforsamling tirs. 25/2 kl. 19.
Rønne Bibliotek. Dagsorden ifølge
vedtægterne.

Årets naturoplevelser tirs. 14/4 kl.
19. NaturBornholm.

TURE

Månedstur - den første søndag

i hver måned kl. 10 på dato-
erne 1/3, 5/4 og 3/5. P-plads ved
Koldekilde/Segenvej/Almindingsvej
i Almindingen. Turleder: Eilif S.
Bendtsen (tlf. 23488004).

Dueodde på skuddagen lør. 29/2

kl. 10. P-plads ved Dueodde Fyr.
Turledere: Henriette Tøttrup Hansen
(tlf. 24605089) og Hanne Tøttrup
(tlf. 20270158).

Aftenfugle og aftensmad ved bå-

lets skær lør. 14/3 kl. 18. Pedersker
Jagthytte i Pedersker Plantage (se
kort på DOF Bornholms hjemme-
side). Medbring madpakke og lidt at
drikke. Turledere: David Nestved og
Hanne Tøttrup (tlf. 20270158).

Rø Plantage lør. 4/4

kl. 10. P-plads
ved Sigtevej med udsigt over
Borgedalssø. Turledere: John Holm
(tlf. 28667749) og Merete Mortensen
(tlf. 30955648).

Fuglestemme kursus man. 18/5

– **ons. 20/5**. Kursusleder: Kåre
Kristiansen (tlf. 20431205).

DOF KØBENHAVN

KONTAKT

Mail: kbh.kontakt@dof.dk
Web: www.dofkbh.dk

MØDER

Havørnen i Danmark og DOFs

Projekt Ørn tors. 20/2 kl. 19.30.
Fuglenes Hus, Vesterbrogade 140,
København V. Gratis foredrag v.
Kim Skelmosse.

Generalforsamling tors. 12/3

kl. 19.
Fuglenes Hus, Vesterbrogade 140,
København V. Dagsorden iflg. ved-
tægterne. Se nærmere på lokalfor-
eningens hjemmeside.

TURE

Ørnens Dag søn. 23/2

kl. 10-14.
Sydtårnet, Amager Naturpark. Tårnet
ligger på Dæmningsvejen. Se nær-
mere på lokalforeningens hjemme-
side eller dof.dk.

GRÅGÆSSENE

KONTAKT

Jan Chr. Møllerup. Tlf: 40 50 84 87.
Mail: f.mollerup@mail.dk

MØDER

Fotoforedrag ons. 11/3

kl. 13.
Vanløse Kulturhus, Frode Jacobsens
Plads 4, Vanløse. Fotografen Per
Vindis kommer og viser sine flotte
fuglefotos, fortæller om billederne,
sine iagttagelser og oplevelser med
fuglene. Entre 30,- kr.

TURE

Tur i egne biler til Præstesø og

Søndersø ons. 4/3 kl. 9-14. Vi mødes
for enden af Lejrvej ved Præstesø
og går en tur rundt om Præstesø
og Søndersø og ser hvad der er
på og ved vandet. Kontakt Pamela
Bartholomeusz (tlf. 24824345) hvis
du har brug for et lift.

Bustur til Holløse Bredning, Melby

Overdrev m.v. ons. 25/3 kl. 7-17. Vi
mødes på parkeringspladsen ved
Ballerup Rådhus og kører efter op-
samling ved Lyngby Station nordpå.
Da der kan være meget fugtigt/vådt
ved Holløse Bredning er fornuftigt
fortøj (gummistøvler) en god idé. Max
34 deltagere. Indbetal kr. 290,00 på
reg.nr. 9541 konto 60072035, DOF
København, Seniorudvalget senest
den 1/2. Husk ved betaling at anføre
hvis du ikke stiger på i Ballerup. Efter
den 20/2 kan du forhøre dig om evt.
restpladser hos Jan Chr. Møllerup
(tlf. 40508487).

Bustur til Häslövs Enge, Pulken

m.v. ons. 15/4 kl. 7-18. Vi mødes
på parkeringspladsen ved Ballerup
Rådhus og kører efter opsamling
ved Tårnby Station til Sverige for at
se om tranerne skulle være ankom-
met. Vi regner også med at køre en
tur gennem Fyledalen for at hilse på
kongeørne og glenter. Husk at med-
bringe gyldig billedlegitimation. Max
34 deltagere. Indbetal kr. 310,00 på
reg.nr. 9541 konto 60072035, DOF
København, Seniorudvalget senest
den 1/3. Husk ved betaling at anføre
hvis du ikke stiger på i Ballerup. Efter
den 20/3 kan du forhøre dig om evt.
restpladser hos Jan Chr. Møllerup
(tlf. 40508487).

Forårstur til Østjylland man. 27/4 –

tors. 30/4 kl. 6.30-17. Bemærk det
tidligere mødetidspunkt der skyldes
at vi skal med en færge fra Sjællands
Odde. Vi skal bo på Skanderborg
Vandrerhjem og besøger bl.a.
Uldum Kær, Vrads Sande, Mossø,
Årslev Eng sø, Egå Eng sø, Følle Bund,

Alrø, Kongens Kær og hvad vi ellers kan finde på. Max 30 deltagere. Indbetal kr. 3.350,00 på reg.nr. 9541 konto 60072035, DOF København, Seniorudvalget senest den 15/3. Der er et antal enkeltværelser mod en merpris på kr. 500,00. Under opholdet får vi morgenmad og aftensmad, frokosten i felten må i selv sørge for. Der er bestilt linnedpakker. Efter den 1/4 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (tlf. 40508487).

Pøleåens søer ons. 13/5 kl. 9-14. Vi mødes på parkeringspladsen i Nejede Vesterskov og går til fugletårnet ved Alsønderup Engso indeni vi kører videre til de øvrige søer langs Pøleåen. Kontakt Pamela Bartholomeusz (tlf. 24824345) hvis du har brug for et lift.

DOF ROSKILDE

KONTAKT

Web: www.dof-roskilde.dk

MØDER

Fugleoplevelser i Ecuador og på Galapagosøerne man. 2/3 kl. 19-21. Byens Hus, Stændertorvet 1, 4000 Roskilde i lokalet "Forsamlingen". Foredrag v. Per Frydenlund Nielsen.

Fuglenes forunderlige verden – et causeri med ord, billeder og musik tors. 16/4 kl. 19-22. Roskilde Bibliotek, Dronning Margrethesvej 14. Foredrag v. Bjarne Bo Jensen

TURE

Forårets fugle i Valborup Skov søn. 15/3 kl. 8.30-11.30. P-pladsen ved Skovvej 23, 4330 Hvalsø. Turlleder: Jens J. Brøndum (tlf. 30778559).

Selsø og Østskov søn. 22/3 kl. 8-12. Stændertorvet, Roskilde, ved springvandet. Tilmelding senest 20/3 til turlleder Per Frydenlund Nielsen (tlf. 22548313, perfrydenlundn@gmail.com).

Forårets fugle i Valborup Skov søn. 19/4 kl. 8.30-11.30. P-pladsen ved Skovvej 23, 4330 Hvalsø. Turlleder: Jens J. Brøndum (tlf. 30778559).

Skovsnepper i Klosterskoven tirs. 5/5 kl. 20-22. Vi mødes ved den første skovvej på højre hånd på Ørningevej, når man kommer fra Vibysiden. Turlleder Bjarne Bo Jensen (tlf. 51490721, jensenab@mail.dk).

DOF KØGE

KONTAKT

Web: www.dofkoege.dk

TURE

Fuglestemmer på Køge Ås ons. 1./4 kl. 9-12. P-pladsen ved begyndelsen af Ølbyvej (ved Gammel Køgegård). Turlledere: Marta Bagoly Grun (tlf. 30422449) og Henning Skjelborg.

DOF NORDSJÆLLAND

KONTAKT

Web: www.dofnordsj.dk

DOF VESTSJÆLLAND

KONTAKT

Formand: Lasse Braae.
Tlf: 28 90 10 82. Mail: lb@arfst.dk
Ture: Kirsten Laursen & Henrik Baark. Tlf: 57 82 02 30.
Web: www.dof-vestsjaelland.dk

MØDER

Ugler i Danmark og nærmeste omegn tors. 12/3 kl. 19-21.30. Holbæk Bibliotek, Nygade 9-13. Ugleekspert Klaus Dichmann fortæller om og viser billeder af Danmarks syv uglearter. Tilmelding til Kirsten Laursen (mosterlaura7@gmail.com). Kontakt: Hanne Gelting (tlf. 29456110).

DOF STORSTRØM

KONTAKT

Mail: kontakt@dof.stor.dk
Web: www.dofstor.dk

MØDER

Generalforsamling i Kalvehave lør. 22/2 kl. 13-15. "Den Gule Stald" Kalvehave Havnevej 51, 4771 Kalvehave. Kontakt: Bo Kayser (tlf. 51346278, bo.kayser@gmail.com).

Fugle og natur i Senegal tirs. 3/3 kl. 19-21. Allerslev Gamle Skole, Enghavevej 2A, 4720 Præstø. Mads Elley fortæller om fugle og natur i Senegal. Kontakt: Bente Larsen (tlf. 24616626).

Billeder fra DOF Storstrøms tur til Müritz tors. 5/3 kl. 19-22. Sofieskolen i lokale F 006. Merkurs Plads 4, 4800 Nykøbing. Kontakt: Benny Steinmejer (tlf. 2514 3939, benny.kohavevej@gmail.com).

TURE

Kalvehave Havn før generalforsamlingen lør. 22/2 kl. 12-13. "Den Gule Stald". Kalvehave Havnevej 51, 4771 Kalvehave. Kontakt: Bo Kayser (tlf. 51346278, bo.kayser@gmail.com).

Ørnens Dag ved Hasselø søn. 23/2 kl. 10-14. Lille P-plads lige ved Hasseløvej 119. Kontakt: Hans Lind (tlf. 61671843, hans.lind4874@gmail.com).

Ørnens Dag ved Avnø søn. 23/2 kl. 10-14. Avnø Naturcenter, Flyvervej 40, 4750 Lundby. Kontakt: Finn Jensen (tlf. 30456808).

Ørnens Dag ved Maribosøerne søn. 23/2 kl. 10-14. Naturskolen ved Maribo Sønderø, Hestehavevej 8, Bursø, 4930 Maribo. Kontakt: Michael Thelander (tlf. 21787961, m.thelander@post.tele.dk).

Borreby Mose lør. 14/3 kl. 8-13. Lille p-plads i Borreby Mose. Kontakt: Bent Rung Nielsen (tlf. 30889752).

Nyord Enge tirs. 24/3 kl. 10-13. Fugletårnet på Nyord Enge, Ulvshalevej 4780 Stege. Kontakt: Leif Schack-Nielsen (tlf. 55863112).

Forårstur ved Gedser - med fokus på Ederfugletræk søn. 29/3 kl. 9-12. P-plads ved Gedser Lystbådehavn, sydlige ende. Kontakt: Bo Kayser (tlf. 51346278 bo.kayser@gmail.com).

Åbent Hus på Gedser Fuglestation søn. 26/4 kl. 8-12. Kør gennem Gedser by, forbi fyret til den store P-plads ved stranden. Gå gennem fårefolden til det stråtede hus. Kontakt: Hans Lind (tlf. 61671843).

Fugletur til Bornholm tors. 21/5 – søn. 24/5. DOF Storstrøms turudvalg arrangerer i 2020 en fugletur til Bornholm, der også inkluderer en dagstur til Christiansø. Kontakt: Ulla Brandt (tlf. 25670704, ubrandt46@gmail.com).

DOF FYN

KONTAKT

Formand: Henrik Kalckar Hansen.
Tlf: 30 70 90 38.
Mail: kalckar@webspeed.dk
Web: www.doffyn.dk

MØDER

Generalforsamling tors. 5/3 kl. 19. DOF Fyns lokaler i Bellinge. Dagsorden ifølge lovene.

Bhutan tirs. 24/3 kl. 19 Lilly Sørensen og Niels Bomholt viser billeder fra en tur til dette mytiske land midt i Himalaya - og dets fugle. DOF Fyns lokaler i Bellinge.

TURE

Ølund og Firtalsstrand tors. 27/2 kl. 8.30. P-plads v. Firtalsstrand. Tilmelding til turleder Kell Grønberg (tlf. 20911506).

Monnet søn. 8/3. Tilmeld dig til turleder Poul V. Rasmussen (tlf. 61262659) og hør nærmere om mødested og -tid.

Fuglestemmekursus man. 30/3. Kursus som strækker sig over hhv. fem mødeaftener og fem ekskursioner gennem foråret. Pris: 875,- kr. Læs mere på hjemmesiden eller kontakt Børge L. Rasmussen (tlf. 22216020, borge.lasmussen@gmail.com).

Træktur til? tors. 2/4. Tilmeld dig til turleder Søren Gjaldbæk (tlf. 60937887) og hør, hvor fuglene trækker den dag.

Tårnenes Dag lør. 2/5 kl. 5-13. Mød op i tårnet i Gulstav Mose og hjælp tårnleder Søren Bøgelund med at finde så mange arter som muligt.

Pomeransfugletur til Skjern Enge tirs. 5/5 kl. 8. Hestholm p-plads. Tilmelding til turleder Kell Grønberg (tlf. 20911506).

DOF SØNDERJYLLAND

KONTAKT

Formand: Gert Fahlberg
Tlf: 2610 3113
Mail: gert.fahlberg@bbsyd.dk
www.dof-syd.dk

TURE

Ketting Nor søn. 1/3 kl. 10-12. Ved dæmningen over noret. Gummistøvler anbefales. Turleder: Lars Peter Hansen (tlf. 40876244).

Forårsfugle og oprydning på Stormengene søn. 29/3 kl. 10-14. P-plads for enden af Stormengevej/ Rimmevej ved Stormengene. Fællestur for DOF-Sønderjylland og Fugleværnsfonden. Turledere: Jan Ravnberg (tlf. 28144464) og Martin Iversen (tlf. 30494936).

Sandbjerg Sø ons. 1/4 kl. 18.30. P-pladsen bag Sandbjerg Gods. Turleder: Gert Fahlberg (tlf. 26311013).

Bremsbøl Sø - med Nordens Nattergal, Blåhalsen og Sort Sol som bonus tors. 2/4 kl. 19-21. P-plads ved Bremsbølvej 2, 6270 Tønder. Turleder: Martin Iversen (tlf. 30494936).

Opvarmningstur forud for DR's naturprogram om "Skoven" søn. 12/4 kl. 7-10. Den nordlige p-plads på Arnumvej (nærmeste adresse er Arnumvej 92, 6520 Toftlund). Turleder: Jesper Leegaard (tlf. 25658690).

Turen går til Hartsø, Kegnæs lør. 18/4 kl. 10-12.30. Udkigshuset ved p-pladsen ved Møllers Camping. Turleder: Viggo Petersen (tlf. 51351373).

Stormengene lør. 18/4 kl. 9-12. P-plads for enden af Stormengevej/ Rimmevej ved Stormengene. Turleder: Marit Beckmann (tlf. 53656261).

Augustenborg Slotspark tors. 23/4 kl. 18.30. P-pladsen i skovens nordøstlige hjørne. Turleder: Svend Ove Jensen (tlf. 21600256) og Klaus Bo Jensen.

Bremsbøl Sø tors. 23/4 kl. 19-21. P-plads ved Bremsbølvej 2, 6270 Tønder. Turleder: Hans Tonnesen (tlf. 60933864).

Opvarmningstur forud for DR's naturprogram om "Det åbne land" søn. 26/4 kl. 7-10. P-pladsen ved

grusvejen Billeslund, 6510 Gram (lige over for Folevej). Turlleder: Jesper Leegaard (tlf. 25658690).

Hindemade søn. 26/4 kl. 9.30-12. Ved søen eller opsamling på Kirketorvet i Sønderborg kl. 8.30. Turlleder: Kaj Abildgaard (tlf. 30208456).

Fredsmaj, Sønderkoven ons. 29/4 kl. 18.30. Ved Fiskerhytten. Parkering: Vendepladsen på Hjort Lorenzens Vej. Turlleder: Svend Ove Jensen (tlf. 21600256) og Kaj Abildgaard.

Ballum Sluse og Rømodæmningen lør. 2/5 kl. 13-16. P-pladsen ved Ballum Sluse. Turlleder: Inger Sønnichsen (tlf. 23629934).

Opvarmningstur forud for DR's naturprogram om "Søer og vandløb" søn. 3/5 kl. 7-10. Gårdspladsen ved Gramgård, Slotsvej 56, 6510 Gram. Turlleder: Jesper Leegaard (tlf. 25658690).

Bommerlund Plantage ons. 6/5 kl. 10.30-13. P-plads ved Bommerlund stenen er mellem adressen Hærvejen 49 og Hærvejen 51, Bommerlund, 6330 Padborg. Turledere: Gerda Bladt og Helle Regitze Boesen (tlf. 40781620).

Torup Made ons. 6/5 kl. 9-11.30. P-pladsen ved Gammelgård 6. Kim Hagen Andersen (tlf. 61113601).

Fugletræk ved Tontoft Nakke lør. 9/5 kl. 6-11. P-pladsen for enden af Gammelskovvej. Turlleder: Gabor Graehn (tlf. 42720440).

Kær Vestermark man. 11/5 kl. 19. P-pladsen i sydenden af det militære område. Turlleder: Lars Peter Hansen (tlf. 40876244).

DOF SYDØSTJYLLAND

KONTAKT

Ture: Peter Mygind Leth. Tlf: 60 11 30 03.
Web: www.dof-sydostjylland.dk.

MØDER

Foredrag om vadefugle v. Klaus Malling Olsen man. 9/3 kl. 19-22. Biblioteket, Vejle, Willy Sørensens Plads 1.

TURE

Ørnens Dag Rands Fjord søn. 23/2 kl. 10-14. Fugletårnet ved Fagerlien i Egum. Der er vejledere fra DOF med kikkert og teleskop.

Fuglestemmekursus. Kurset begynder 3/3 2020. Der er 8 kursusaftener og 4 fugleture ved Horsens. Pris: 875 kr. Tilmelding: se www.dof-sydostjylland.dk

Rands Fjord søn. 8/3 kl. 7.30-10.30. P-pladsen på Fårbækvejen mellem Vejlbj og Egum.

Randbøldal lør. 14/3 kl. 10-12. P-pladsen ved museet. Turlleder: Bodil Kristensen.

Klostermølle søn. 22/3 kl. 8. P-pladsen på Klostermøllevej overfor Klostermølle. Turlleder: Peter Damgaard.

Tranetur til Hornborgasjön man. 6/4 – ons. 8/4. Tilmelding senest den 17/2 2020 til Mogens Kattenhøj (mons@kattenhoej.dk). Pris 2995 kr. Se endvidere www.dof-sydostjylland.dk.

Bustur til Vestkysten søn. 26/4 kl. 7-17. Turlleder: Peter Damgaard. Pris: 100 kr. Tilmelding efter først til mølle-princippet til [conny.brokholm@mail.dk](mailto:brokholm@mail.dk). Se endvidere www.dof-sydostjylland.dk.

Hammer Mølle søn. 3/5 kl. 7. P-pladsen på Fruehøjvej lige ved Møllesøen. Turlleder: Peter Damgaard.

DOF SYDVESTJYLLAND

KONTAKT

Søren Peder Nielsen. Tlf: 40 87 58 82. Email: spnhjerting@gmail.com
Web: www.dofsydvest.dk

MØDER

Generalforsamling ons. 19/2 kl. 19-21. Dagsorden ifølge vedtægterne. Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19, 6700 Esbjerg. Turlleder: Peter Tougaard (tlf. 24250031, pesus@esenet.dk).

Foredrag v. Jon Fjeldså - nyt lys på fuglenes evolution ons. 11/3 kl. 19. Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19, 6700 Esbjerg. Kontakt: Karin Gustausen (tlf. 28258786, kgustausen@gmail.com).

Lær fuglestemmerne at kende ons. 22/4 kl. 19-21. Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19, 6700 Esbjerg. Kontakt: Sven Bødker (tlf. 40621370, 99percentabe@gmail.com).

TURE

Ørnens Dag ved Filsø søn. 23/2 kl. 10-14. Den østlige P-plads, Filsøvej 30, 6854 Henne. Kontakt: Karin Gustausen (tlf. 28258786, kgustausen@gmail.com).

Ørnens Dag på Fanø søn. 23/2 kl. 10-14. Børsen, Sønderho. Landevejen 1, 6720 Fanø. Kontakt: Kim Fischer (tlf. 51213773, fuglekim@gmail.com).

Blåvand og Skallingen lør. 14/3 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg. Hjørnet af p-pladsen længst fra biblioteket. Alternativt p-pladsen ved Blåvand Fyr kl. 8.45. Tilmelding senest 13/3 til turlleder Niels Knudsen (tlf. 40951537, nk@esenet.dk).

Medlemmernes dag ved Filsø

søn. 19/4 kl. 7-11. Filsø Ellipsen, Kærgårdvej 14b, 6854 Henne. Tilmelding senest 16/4 til Karin Gustausen (tlf. 28258786, kgustausen@gmail.com).

Nørholm Skov og Karlsgårde Sø

lør. 25/4 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg kl. Hjørnet af p-pladsen længst fra biblioteket. Alternativt p-pladsen ved Nørholm Gods, Stokkebrovej 3B, 6800 Varde kl. 08.30. Turledere: Sven Bødker (tlf. 40621370, 99procentabe@gmail.com) og Niels Knudsen.

Tipperne søn. 10/5 kl. 7. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg. Hjørnet af p-pladsen længst fra biblioteket. Alternativt Nordladen på Værnengene, Tippetvej 4, 6830 Nørre Nebel kl. 8. Turleder: Karin Gustausen (tlf. 28258786, kgustausen@gmail.com) og Ole Amstrup.

DOF ØSTJYLLAND**KONTAKT**

Ole Bøgh Vinther, Tlf: 25 15 23 25.
Email: olebvinther@gmail.com
Web: www.dofoj.dk

MØDER

Generalforsamling lør. 22/2. Se nærmere på hjemmesiden for tid og sted.

Fuglestemmekursus marts-juni.

Naturhistorisk Museum, Bio-X Natur lokalet, Ole Works Allé 141, Aarhus C. Kurset indeholder otte mødeaftener á to timer og fire weekend ekskursioner. Læs mere på hjemmesiden.

TURE**Danmarks Naturskove søn. 3/3.**

Statsskovens p-plads overfor den gamle skovriderbolig "Nåege", Sejsvej 24, 8600 Silkeborg.

Paradiset (Borre Sø og Silkeborg Østerskov) lør. 21/3.

kl. 15.30. P-pladsen v. Paradisvejen 49.

Silkeborg Slotsholm tirs. 21/4 kl. 19. Silkeborg Slotsholm.

Norddjurslands bedste fuglelokaliteter lør. 2/5. kl. 7-16. Tilmelding senest 14/4. Læs mere på hjemmesiden.

Velling Skov søn. 3/5. kl. 7. Den Grønne Plads på Lystrupmindevej.

Fugletur til Stubbe Sø og Fugleværnsfondens reservat fre. 8/5 kl. 8-11. P-pladsen på Møllebækvej 500m NV for Gravlev by (ved enden af Gravlev-Ebeltoft-naturstien).

GRÅKRAGERNE

Specielt for SENIORE

TURE

Vilsted Sø man. 19/2. kl. 10-15. Parkeringspladsen ved Sjørupvej. Vilsted Sø er genskabt i 1998, ejes af Aage V. Jensens Naturfond og kan på denne årstid rumme en del lap-pedykkere, gæs, ænder og skalleslugere. Måske dukker også en Havørn eller en Vandrefalk op. Fra mødestedet går vi ned til det nærliggende fugletårn og tager et blik ud over søen. Vi skal også prøve gangbroen over søen, og lidt rundt på stierne ved søen. Endelig kører vi rundt om søen, og kommer bl.a. ud til kysten ved Vitskøl Kloster, og gør stop i Ranum inden vi slutter i Vilsted.

Vorup Enge og Hornbæk Enge tors. 19/3.

kl. 10-15. Parkeringspladsen ved Randers Naturcenter, Gudenåvej, Randers. Fra Naturcentret går vi langs Gudenåen over til fugletårnet på den anden side af Gudenåen, via gangbroen på jernbanebroen. Herefter går vi tilbage og i den modsatte retning ad stierne gennem området vest for centret (Vasen) for at ende ude ved Hornbæk Enge.

Hjarnø, ons. 15/4. Pendler P-Pladsen ved E45 afkørsel 55 Horsens Nord. Vi mødes på parkeringspladsen ved motorvejen, og samler os i så absolut få biler som muligt. Derefter tager vi færgen over til Hjarnø og parkerer ved kirken, hvor vi går ned til stranden og ud til Odden for at se, hvad vi kan finde der. Fra Odden går vi tilbage til bilerne og kører ud til østkysten, hvorfra vi går langs stranden op til tangen og lagunen på nordsiden af øen. Endelig kører vi eventuelt ud til den nordvestlige ende af øen. Se hjemmesiden for nærmere om klokkeslæt, priser og tilmelding.

Fussingø, tir. 12/5. kl. 10-15. Parkeringspladsen ved Gammelhaven/Slotshalvøen ved Fussingø. Vi mødes på Parkeringspladsen ved gammelhaven og går lidt rundt til de nærmeste observationsposter for at se hvad der er i skoven og på søen. Vi skal også en tur om til Mølledammen for at se om vi kan finde Isfuglen, og en tur i skoven vest for slottet. Måske er vi heldige også at få et glimt af Sortspætten.

FUGLEPIGERNE

Specielt for KVINDER

KONTAKT

www.fuglepiager.wordpress.com.

Vadehavet lør. 14/3

kl. 9.30-16. P-pladsen ved Ribe Kammersluse, Kammerslusevej 11, 6760 Ribe. Tilmelding nødvendig. Læs mere på hjemmesiden. Turledere: Inge Olesen (tlf. 61165776) og Rikke Rørbech (tlf. 22249850).

Mandø lør. 25/4

kl. 9.30-16. Vadehavscenteret, Okholmvej 5, Vester Vedsted, 6760 Ribe. Tilmelding nødvendig. Læs mere på hjemmesiden. Turledere: Inge Olesen (tlf. 61165776) og Rikke Rørbech (tlf. 22249850).

Fugleværnsfondens fuglereservat ved Stubbe Sø på Mols lør. 16/5 – søn. 17/5 kl. 12-15. Overnatning i Bogpeters Hytte og i telte. Pris: 100,- kr. Tilmelding nødvendig. Turledere: Karen Sander (tlf. 61265522) og Rikke Rørbech (tlf. 22249850).

DOF VESTJYLLAND

KONTAKT

Formand: Lars Holm Hansen.
Tlf: 22 96 13 17.
Mail: formand@dofvestjylland.dk
Ture: Poul Krag. Tlf: 22 36 02 36.
Mail: poukrag@tdcadsl.dk
Web: www.dofvestjylland.dk

TURE

Ørnens Dag i Skjern Enge søn. 23/2 kl. 10-13. I fugleskjulet ved vejen mellem Skjern og Lønborg, 6900 Skjern. Turledere: Børge Vistisen (tlf. 30821719, bv@em-bv.dk) og Erik Mørk Nielsen (tlf. 26245879).

Gæs og svaner i Skjern Enge søn. 15/3 kl. 13-16. I fugleskjulet på vejen mellem Skjern og Lønborg. Turleder: Børge Vistisen (tlf. 30821719, bv@em-bv.dk) og Ole Amstrup (tlf. 20468336).

Tranerne på Lønborg Hede søn. 22/3 kl. 8-10. Naturstyrelsens p-plads ved Bjerregårdsvej. Turleder: Jens Hasager (tlf. 20728378, jhkirk@godmail.dk)

Stadil Fjord og Svingel Engsø lørdag 18/4 kl. 7-12. Hee Kirke. Turleder: Jens Ballegaard (tlf. 22821175, jballegaard@youmail.dk).

Fuglene på Værnengene og Tipperne tors. 23/4 kl. 17.30-20.30. Nordladen på Værnengene, Tippervej, 6830 Nr. Nebel. Turleder: Ole Amstrup (tlf. 2046 8336, amstrup.ole@gmail.com).

Forårsfugletur ved Nissum Fjord lør. 25/4 8.30-12. Nørre Fjand Havn overfor Fjandø. Turen er en åben tur – alle kan deltage. Turleder: Agner Svenstrup (tlf. 41317700, svebra@webspeed.dk).

Kom og se fuglelivet på Geddal Enge lør. 2/5 kl. 10-12. P-pladsen på Geddalvej, 7830 Vinderup ved Geddal Enge. Turen er offentlig – alle kan deltage. Turleder: Poul Krag (tlf. 22360236, poukrag@tdcadsl.dk).

Medlemstur 2020 fre. 8/5 (St. Bededag). Turen går i år til den nordlige del af Midtjylland. Se nærmere på hjemmesiden www.dofvestjylland.dk mht. tilmelding og opsamlingssteder.

Tårnernes Dag lør. 9/5. En både landsdækkende og nordisk konkurrence. Fra hvilket tårn ses der flest arter? Tid og steder, se nærmere på www.dofvestjylland.dk.

Pomeransfuglene i Skjern Enge tirs. 12/5 kl. 18-20. Fugletårnet ved vejen mellem Lønborg og Skjern. Turleder: Marianne Linnemann (tlf. 20145010, linnemann.marianne@gmail.com), Ole Amstrup og Tage Madsen.

GRÅSPURVENE

Specielt for SENIORE

KONTAKT

Peder J. Pedersen. Tlf: 97 46 84 81/23 67 88 75. Mail: seniorture@dofvestjylland.dk.

TURE

Skjern Enge tors. 20/2 kl. 9-13. Det store Fugletårn på Lønborgvej (Hestholmtårnet). Sædvanligvis er der mange gæs, svaner, ænder og rovfugle i området på denne årstid, og med lidt held bjerglærke, snespurv og lapværling. Tjek altid hjemmesiden om en eventuel aflysning. Turleder: Jens Ballegaard (tlf. 22821175, jballegaard@youmail.dk).

Mossø og Salten Langsø ons. 18/3 kl. 8-14. P-pladsen ved Sønder Vissing Kirke – ca. 20 km syd for Silkeborg. Vi besøger de smukke landskaber ved Mossø og Salten Langsø. Mulighed for vandstær, isfugl, havørn, flere spættearter, træløbere, ravn mm. Tjek altid hjemmesiden om en eventuel aflysning. Turleder: Jens Ballegaard (tlf. 22821175, jballegaard@youmail.dk).

Geddal Strandenge ons. 15/4

kl. 9-13. P-pladsen ved Geddal Strandenge på Geddalvej, 7830 Vinderup. Forårstrækket på Geddal Strandenge er nu godt i gang. Flere forskellige vadefugle som vibe, hjejle, stor præsterave og klyde ses på engene. Desuden hejrer og grågæs med gæslinger samt rørhøg og tårnfalk. Senere køres en tur til Sønderlem Vig, hvor vi håber at finde blåhals. Turleder: Leif Novrup (tlf. 97448301/23315601, leifnovrup@pc.dk).

DOF NORDJYLLAND

KONTAKT

Web: www.dofnord.dk

DOF NORDVESTJYLLAND

KONTAKT

Formand: Poul Hald Mortensen
Tlf: 20 12 20 85.
Mail: poulhaldm@gmail.com
Ture: Martin Høj Hansen.
Tlf: 87 51 41 52.
Mail: martin.hoj.hansen@gmail.com
Web: dof-nordvestjylland.dk

MØDER

Generalforsamling lør. 29/2 kl. 13-17.30. Søndermølle. Dagsorden som følger DOFs vedtægter samt foredrag med Egon Østergaard. Kontakt:

Martin Høj Hansen (tlf. 87514152, martin.hoj.hansen@gmail.com).

Foredrag med Kim Skelmose om havørnen man. 16/3 kl. 19-21.

Skive Bibliotek, Østergade 25 Skive. Kontakt: Anni Stub (tlf. 21479681, anni@stub.dk).

TURE

Ørnens Dag i Vejlerne søn.

23/2 kl. 10-14. Bygholm Vejle Informationscenter, Bygholmvejlevej 9690 Fjerritslev. Kontakt: Poul Hald Mortensen (tlf. 20122085).

Ørnens Dag ved Ove Sø søn. 23/2 kl.

10-14. Ove Sø ved fugletårnet. Man finder fugletårnet tæt på p-pladsen på vestsiden af Ove Sø, drej ind fra Kystvejen ved 12,9 km- mærket. Kontakt: Hans Dahlgaard (tlf. 263261 60).

Ørnens Dag ved Tange Sø søn.

23/2 kl. 10-14. Swimming Area Tangesø, Tange Søvej 69, 8840 Rødkærsbro. Kontakt: Finn Andersen (tlf. 40231613).

Fuglestemmekursus foråret 2020

fra ons. 26/2 kl. 19. Viborg Bibliotek Vesterbrogade 15 Viborg. Pris: 875,- kr. Læs mere på hjemmesiden. Kontakt: Lars Mogensen (tlf.

86653614/31951805, mogensenlars@yahoo.dk).

Fugle og natur ved Jordbro

Engsø lør. 18/4 kl. 13-16. Kærhuset, Gammelstrupvej, 8831 Løgstrup. Bemærk det er nord for Gammelstrupvej 10. Turledere: Villy Lauritsen (tlf. 29436803) og Martin Høj Hansen (tlf. 87514152).

Fuglestemmetur i Ø Bakker lør. 2/5

kl. 7-11. P-pladsen ved Rydalsvej i Ø Bakker. Turleder: Thorkil Brandt (tlf. 87508040/30255304).

Vejlerne søn. 10/5 kl. 9-12.

Bygholm Vejle Informationscenter, Bygholmvejlevej 9690 Fjerritslev. Turleder: Poul Hald Mortensen (tlf. 20122085).

GRÅMEJSERNE

Specielt for SENIORE

TURE

Vandstære- og isfugletur omkring

Viborg ons. 19/2 kl. 9-12. P-pladsen ved Niels Bugges Kro, Ravnsbjergvej 69 Viborg, 8800. Vi starter ved Hald Sø og Troldeslugten, hvor der sædvanligvis er vandstære, isfugle og bjergvipstjert samt mange småfugle. Derefter kører vi i bil til andre af Viborgegnens smukke lokaliteter, hvor vi håber på flere vandstære,

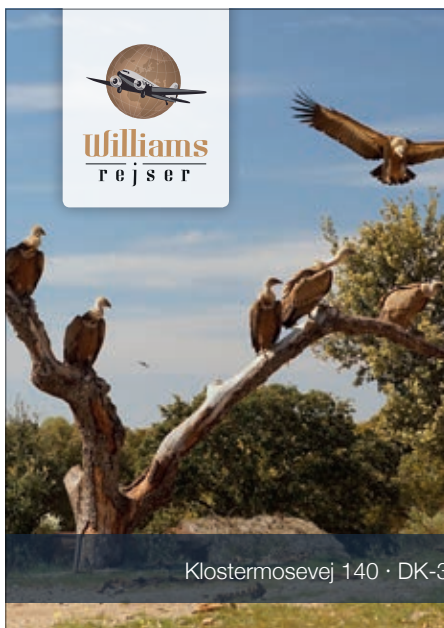
isfugle, bjergvipstjert og andre spændende fugle som spætter og træløbere. Vi holder en kort formiddags pause, så huske gerne lidt godt til kaffen. Turen slutter ved Rindsholm. Turleder: Finn Andersen (tlf. 40231613, fina@youmail.dk).

Virksund og omegn man. 9/3 kl.

9-13. P-pladsen ved østenden af Virksunddæmningen. Vi starter vores forårstur ved havnen i Sundstrup, hvor vi vil tjekke hvad der ligger af fugle på vandet i Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning. Vi håber bl.a. på mange skalleslugere og ænder samt nogle islandske rødben ved dæmningen. Derefter kører vi det lille stykke til Ørslevkloster Sø, hvor der ofte ligger bjergænder og andet godt. De medbragte forfriskninger tager vi derefter ved Virksund Sommerhusområde, hvor vi efterfølgende går en tur og lytter efter småfugle og måske finder overraskelser ved stranden. Turleder: Anni Ooppelstrup (tlf. 28931072).

Kølsen-Skals Engsø ons. 15/4 kl.

8-12. P-plads syd for broen over Skals Å på hovedvej 533 Viborg/Løgstør-landevej. Fra p-pladsen følger vi trampestien langs åen og engsøen til Skals Å udløb, hvor vi nyder den medbragte mad. Engene plejer at byde på mange vadefugle, blåhals, skægmejser, rørdrum, vadefugle, rovfugle og meget andet. Turleder: Finn Andersen (tlf. 40231613, fina@youmail.dk).

På eventyr i Mexico, og oplev verdens største fugletræk

Vi er stolte af at kunne tilbyde denne rejse til Mexico, som ud over at byde på enestående fugleoplevelser, også giver muligheder for at opleve landets kultur og natur. Vi vil besøge verdens bedste træksted for rovfugle og gribbe ved "River of Raptors". Afrejse 1. oktober 12 dage med rejseleder Lars Michael Nielsen.

Kr. 23.885,-

Du kan også vælge mellem Sydportugal, Svalbard, Georgien, Polen, Sri Lanka og Grønland.

Spaniens spændende natur og fugleeventyr

Den 6. maj kan du komme med til Extramadura, der har så meget at byde på, når det gælder fugleliv og naturoplevelser. Vi besøger også Parque Natural del Rio Duraton og Sierra de Gredos-bjergkæden. 8 dage med Peter Kristensen som rejseleder.

Kr. 10.885,-

Se alle vores natur- og fuglerejser 2020, på williamsrejser.dk/rejsetyper/natur-og-fuglerejser

Ture med Fugleværnsfonden

Fugleværnsfonden afholder mange spændende ture i fondens naturreservater over hele Danmark. Turene ledes af fondens naturvejledere Allan Gudio Nielsen og Jørn Dyhrberg Larsen samt dygtige ornitologer fra fondens frivillige arbejdsgrupper. Turene er gratis og for alle. Fra februar - april tilbyder vi følgende ture. Ses vi?

Nivå Bugt Strangene (1)

Formiddagsfugletur - torsdag 5/3 kl. 10
Åbent Hus - søndag 26/4 kl. 10
Formiddagsfugletur - torsdag 30/4 kl. 10

Vaserne (2)

Vinterfugle - torsdag 27/2 kl. 10
Forårsfugle - torsdag 26/3 kl. 10
Forårsfugle - torsdag 23/4 kl. 10

Gundsømagle Sø (3)

Vinterfugle ved søen - lørdag 1/2 kl. 10
Er der forår i luften? Lørdag 7/3 kl. 10
De første forårsfugle - lørdag 4/4 kl. 9

Ravnstrup Sø (4)

Fuglekassedag med bål og pandekager - søndag 8/3 kl. 10
Skovens forårskor og blomsterflor - mandag 13/4 kl. 13
Fuglestemmeaften - mandag 27/4 kl. 19

Nyord Enge (6)

Ørnens Dag - søndag 23/2 kl. 10
Fugletur - tirsdag 24/3 kl. 10
Hør lærkesang fra fugletårnet - søndag 29/3 kl. 10
Hør lærkesang fra fugletårnet - søndag 26/4 kl. 10

Saksfjed/Hyllekrog (8)

Tur til Hyllekrog inden forårsfredningen - lørdag 29/2 kl. 10
Forårstræk - torsdag 2/4 kl. 10

Sydlangeland (10/11)

Vintertur - søndag 2/2 kl. 10
Forårsfugle - søndag 1/3 kl. 10
Forårstræk - søndag 5/4 kl. 10

Søgård Mose (14)

Traner og andet godt - lørdag 18/4 kl. 16

Bremsbøl Sø (15)

Nordens nattergal, blåhalsen og Sort Sol - torsdag 2/4 kl. 19
Forår og fuglesang - torsdag 23/4 kl. 19

Sølsted Mose (16)

Stemmer fra reservatet - søndag 19/4 kl. 10

Stormengene (17)

Forårsfugle og oprydning - søndag 29/3 kl. 10
Forår og fuglesang - lørdag 18/4 kl. 09

Rusland (23)

Fugletur - onsdag 29/4 kl. 10

Tjek www.fugleværnsfonden.dk for detaljeret rutevejledning og yderligere information

Vi giver Danmarks fugle en værdig natur - følg med på

Vesterbrogade 138 - 140 • 1620 København V Tlf. 3328 3839 • Mail: fvf@dof.dk **Fugleværnsfonden**

■ Sommerhus udlejes inde i Nationalpark Thy

Ved landsbyen Svankær i Sydthy i et lille sommerhusområde: velholdt helårsisoleret træhus fra Trelleborg på 82 m² fordelt på hovedhus og anneks til max 5 personer. Herudover carport og vaskerum med vaskemaskine og råvask. Ugenert 6000 m² vidunderlig naturgrund omgivet af store træer med redekasser og rigt fugleliv, pæn græsplæne samt overdækket (18 m²) og åben (38 m²) terrasse. Danske og tyske TV-kanaler, trådløst internet, opvaskemaskine, brændeovn, varmepumpe, elvarme, havemøbler og grill. 6 km til Vesterhavet og 8 km til indkøb. Leje pr. uge: kr 4,500 + forbrug. Husdyr/rygning ikke tilladt. **Tlf.: 24 60 24 72, E-mail: Sondergaard_Jens@mail.dk**

■ Weekendophold ved Filsø 1.-3. maj 2020. NATUR - FUGLETURE - FOREDRAG - LÆKKERT MAD

Foredrag og guidede ture ved Filsø med Karin Gustausen og Sven Bødker. uidet tur ved Tipperne med Ole Arnstrup. Der er garanti for blåhals og fyrremejse og store chancer for havørn og perleugle. Stinne fra Filsø Aktiv Natur Ferie laver dejlig mad af lokale råvarer, bl.a. krondyr. Pris: 1900 kr. pr. person i dobbeltværelse med fuld forplejning. Max 16 personer. Program: <https://naturoplevelser.blogspot.com>. Kontakt og yderligere info: www.aktivnaturferie.dk

FUGLE & NATUR

– i det nordøstlige Island

Søen Mývatn, fuglefjelde og meget, meget mere. Oplev fugle på alle hylder! Inkl. hvalsafari. Rejseleder: biolog Ib Krag Petersen. 30.5. - 6.6. 2020

team-island.dk

REPRÆSENTANTSKABSMØDE

DOF's forårsrepræsentantskabsmøde finder sted i dagene 25. – 26. april 2020 på Pharmakon i Hillerød. Dagsordenforslag skal være repræsentantskabets forretningsudvalg i hænde senest 4 uger før mødet. Eventuelle spørgsmål rettes til Eva Svendsen i Fuglenes Hus tlf. 33 28 38 30

PÅ TUR MED DOF TRAVEL

FUGLEREJSER MED INDHOLD

SE DE MANGE TILBUD PÅ VORES HJEMMESIDE:

WWW.DOFTRAVEL.DK

FUGLEREJSER OVER HELE VERDEN MED KVALIFICEREDE OG ERFARNE LEDERE

Fantastiske fugleoplevelser i Naturpark Vesterhavet og bekvem overnatning tæt på spændende natur
Gode, isolerede hytter med bad og toilet udlejes hele året rundt.

Oplev efterårstrækket ved Blåvandshuk – Se stormfugle ved Vesterhavet om vinteren – Gå på kratluk i plantagen/på heden – Tilbring timevis ved Filsø med bl.a. havørne og en masse andre fugle. Måske du ser den store tornskade på vej derom. "Ta' fx et smut til Tipperne eller Skjern i foråret". "Afstande: Blåvandshuk og Skallingen 15 km, Filsø og Vrøgum Kær 10 km, Aal Plantage 8 km, Vejers Strand 1,5 km, Kallesmærsk Hede 1 km, Vejers Plantage 0 km." Opholdsstue og fælles køkken til mindre forsamlinger. Vejers Havvej 7, 6853 Vejers Strand. Tlf.: (+45) 75277054.
www.stjernercamping.dk.

Safari til fugleforsker Jørgen Rabøls Sydafrika-reservat

Tag med os til Sharkati i det malariafri Unesco reservatet Waterberg. Gruppeture i okt. og feb. med max. 12 deltagere -eller individuelle ture med egen privatchauffør. Fantastisk natur, 300 fuglearter, masser af vilde dyr, netfangst, bushwalks/drives, foredrag, fuglelister. Egne gåture er tilladt. Endvidere ture til 2 nationalparker, Ramsar-reservat, World Heritage site, township, landsbyskole osv. 15 dage 19.990 kr. Turledere: biologer/medejere Jørgen Rabøl og Danna Borg,
www.biotravel.dk
tlf: 6143 6963/2484 9392

Djursland, Stubbe Sø

Sommerhus ("Bogpeters Hytte") midt i Fugleværnsfondens reservat ved Stubbe Sø udlejes (kun til DOF-medlemmer). Garanti for ynglende topmejsle, broget fluesnapper, hedelærke og rødrygget tornskade. Adgang til søen og mulighed for dejlige ture i nærområdet. Ikke langt til Ebeltoft, badestrand og Djurslands turistattraktioner. Ingen fjernsyn – men fred og ro. Huset er på 80m² (6 pers./to soverum). 2600 kr/uge + el. Henv. Peter Lange, tlf.: 86 95 03 41 eller mail: peterlange@dofoj.dk.
Læs mere på www.dofoj.dk/bogpetershytte.

Limfjorden – Vejerne

Lunt lille træhus, smukt beliggende med helt fri udsigt over Arup Dæmning, fjord og reservat. Helårsbolig, enkelt indrettet til 2-4 pers., med tekøkken, bad, brændeovn og el-varme. Udlejes billigt på dags- eller ugebasis. Tlf. 30 62 45 56.
E-mail lotte.lolk@mail.dk.
www.limfjorden-vejerne.dk

Udlejes:

Vedersø. 4 personer. Toppen af Vest Stadil Fjord. Hyggeligt velindrettet helårshus/ferielejlighed 50 m². Naturgrund ugeneret indhegnet, udsigtshøj. Udsigt til klitter og fredede strandenge. Stort fugletræk samt mulighed for 'lille' sort solforår/efterår. Rørdrum høres, findes ved Nørre Sø 800m væk. Ynglende tårnfalke i haven. Rigt fugleliv, fodres hele året. Musvåge på foderbræt 25m fra huset. Ugepris: kr. 2.700,- (halv pris ved en person minus højsæson i juli og august). Rengøring kr. 300,- El afregnes. Pris pr. døgn, kr. 450,- for to personer/ 225,- for en person inkl. sengelinned og håndklæder. Hund er velkommen.
Henv. Anette Schmidt: 22 55 06 00.

Book et ophold på Skagen Fuglestation!

Er du medlem af DOF? I så fald har du, din familie eller dine venner mulighed for at booke et oplevelsesrigt og hyggeligt ophold på Skagen Fuglestation, hvor I bl.a. har mulighed for at være med i stationens aktiviteter sammen med vores dygtige og engagerede observatører/ringmærkere. Dertil vil I som gæster bo i egen lejlighed med en fantastisk udsigt til havet og Grenen! Fuglefaglig viden er ingen forudsætning. Priser: 1 apr. - 31 aug.: 3500 kr. pr. uge (søndag - søndag), 1 sep. - 30 mar.: 2450 kr. pr. uge (søndag - søndag). Kontakt: skagen@dof.dk, eller ring til Stationslederen på 40 21 73 14. Læs mere på www.skagenfuglestation.dk.

STRØMPEHUSET - Sydmons

Nyrestaureret hus fra 1932 beliggende i den charmerende landsby Øster Assels. 4 B&B-værelser i hyggelig retro-stil med 2-3 senge, fællesrum, badeværelser og mulighed for enkel madlavning. Huset ligger tæt ved de kendte steder Thissingvig og Agerø med sæson for lysbuget knortegæs, hjejler, skægmejsler og evt vandrefalk. Rørskove, strandenge, salt- og ferskvand. Et fint udgangspunkt for en familietur. Kort afstand til badestrand og dagligvarehandel.

Se mere på www.stroempehuset.dk

Fugle og Naturrejser

Oman

21.-29. november

Guide: Stig Jensen

Pris kr. 18 900

Op til 175 arter i sol og varme

Hent rejses program på hjemmesiden

Scanbird ApS

www.scanbird.com

Udlejes:

Amtoft – Fuglereservat Vejlerne, Thy Nationalpark, Vesterhavet, Limfjorden. I første række til Limfjorden, i Amtoft, udlejes et dejligt og velholdt sommerhus i meget naturskønne omgivelser. Der er desuden kun få kilometer til Nordeuropas største fuglereservat, Vejlerne, og Danmarks første nationalpark, Thy Nationalpark, samt Vesterhavet. Huset: Sydvendt terrasse med panoramaudsigt over fjorden. 82 m². 6 sovepladser fordelt på 3 værelser. Køkken og stue i ét. Bruserum og toilet. Cykler. Kun 300 meter til hyggelig havn. **Se linket www.Amtoftstrand.dk. Tlf. 86 72 50 05.**

V. Vedsted - Vadehavet

Hyggeligt, stråetækt ny-istandsat helårshus. 400m fra Nationalparken. 3 km til Mandø Ebbevej. Enkelt indrettet, 4-6 personer (4 senge + 2 madrasser, tre soverum). Fremragende internet. Udlejes på dags-, weekend- eller ugebasis: 2800 kr/uge + 300 forbrug. **Henv. karennitschke@gmail.com**

GAVEKORT TIL BIDRAGYDERE TIL DOF'S MEDIER

Mange medlemmer og ansatte bidrager med indhold til DOF's medier. Som en anerkendelse modtager bidragerne fremover gavekort til Naturbutikken efter flg. retningslinjer:

- 1) Anerkendelse for bidrag er som udgangspunkt symbolsk og kan ikke betragtes som aflønning.
- 2) Ansatte og medlemmer af hovedbestyrelserne i DOF og FVF modtager ikke gavekort for deres bidrag til DOF's medier, da de primært bidrager i arbejdstiden eller con amore.
- 3) Gavekortet udstedes første gang bidraget benyttes af DOF. Ved gentagelse/ genbrug i flere medier udstedes ikke yderligere gavekort.
- 4) Artikler på ca. 1500 – 2000 ord anerkendes med et gavekort til Naturbutikken på 200 kr.
- 5) Fotos anerkendes med gavekort til Naturbutikken således: A: 1 foto, 100 kr. / B: 2-4 fotos, 200 kr. / C: 5+ fotos, 300 kr.
- 6) Udstedelsen af gavekort foregår løbende i takt med at bidragene benyttes.

Ødegård

Ødegård i smuk natur nær Vetlanda. Velindrettet hus med moderne bekvemmeligheder. 9 sovepladser. Meget rigt fugle- og dyreliv. Tæt på badesø. Pris/uge kr 4000. **Tlf 20743785 Michael**

DANSK ORNITOLOGISK FORENING – DOF

DOF er landsforeningen for fuglebeskyttelse og fugleinteresserede

DOF er den danske afdeling af BirdLife International
Vesterbrogade 138-140, 1620, København V
Telefon (alle hverdage 11-15): 3328 3800
email: dof@dof.dk . www.dof.dk

DOF's formand: Egon Østergaard tlf: 3116 2030,
email: egon.ostergaard@dof.dk

Indmeldelse i DOF: Sker ved indbetaling på DOF's bankkonto.

NB! Ny konto hos Merkur: reg. nr. 8401 konto nr. 1043118.

Støttebeløb til DOF's arbejde for fugle- og naturbeskyttelse, som er fradragsberettiget, kan indbetales på samme bankkonto.

Årlige kontingenter:

Kernemedlemmer:	kr. 520,00
Ungdomsmedl. (u.26 år):	kr. 265,00
Medlemmer:	kr. 370,00
Husstandsmedlemskab:	kr. 695,00

Fugleværnsfonden: Fugleværnsfonden er en almennyttig selvstændig fond, hvis formål er at købe og drive fugle- og naturreservater samt formidle viden og oplevelser herfra. Støttebeløb, som er fradragsberettiget, kan sættes ind på Fugleværnsfondens konto: reg.nr. 8401 kontonr. 104 5329.

Se mere på www.fuglevaernsfonden.dk eller kontakt på telefon 3328 3839/mail fvf@dof.dk.

Naturbutikken: Naturbutikken i Fuglenes Hus
tlf: 3328 3838

Åbningstider: Man.-fre. kl. 11-17.30, lør. 10-14.
www.naturbutikken.dk

Bor du i udlandet, kontakt da venligst DOF for nærmere oplysninger om priser.

DU KAN FINDE VORES PRODUKTER
HOS EKSKLUSIVE SPECIALISTFORHANDLERE
OG ONLINE PÅ WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

DEN NYE EL UBEGRÆNSET *PERFEKTION*

Den nye EL-familie fra SWAROVSKI OPTIK er den hidtil bedste. FieldPro-pakken bringer komfort og funktionalitet op på et helt nyt niveau. Den perfekte optiske ydelse og præcision, den enestående ergonomi og det forbedrede design er som prikken over i'et på dette teleoptiske mesterværk. Få endnu mere ud af de særlige øjeblikke – med SWAROVSKI OPTIK.

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

SWAROVSKI
OPTIK